

Élelmiszer az Életért

Európai Technológiai Platform

Megvalósítási Terv

Magyar nyelvű kivonat

Készült Az NKTH támogatásával

Összefoglaló

Bevezetés

A mintegy 3,8 millió embert foglalkoztató élelmiszer és itálipari ágazat a legnagyobb termelő ágazat Európában. Nyitott a világpiac felé, ezért szembe kell néznie a kihívásaival. Az Európán kívüli országok közül többnek pozitív a mérlege, ezen túlmenően meghatározó nyersanyag beszállítók, s alacsonyabbak a működési költségeik, mint Európának. Egyre több Európán kívüli ország fejleszt meghatározó jelentőségű élelmiszer előállítási technológiát. Amennyiben az európai ipar nem fordít kellő figyelmet a hozzáadott értékű termékek előállítására, úgy a termelékenységet tekintve lemarad s a jövőben rosszabbodni fog versenyképességi helyzete.

A Lisszaboni Stratégia teljes megvalósítása érdekében az Élelmiszer az Életért Európai Technológiai Platform (továbbiakban ETP) a versenyképesség fokozását a meglévő erősségekre építő technológiai megoldásokon keresztül, s az ipar által hasznosíthatónak tartott új lehetőségeket feltárva igyekszik biztosítani.

Az ETP egyúttal az egészséggel és azon szociális problémákkal is foglalkozik, amelyeket az idősödő társadalomnak kell megoldania. Az egészséges étrend kulcsszerepet tölthet be az emberi egészség optimalizálásában s abban, hogy a népesség számára csökkenjen az étrendhez kapcsolódó hosszú távú megbetegedéseknek a kockázata vagy késleltetve alakuljanak ki. Az élelmiszeripar egyre inkább a fenntartható és az erkölcsi értékeknek megfelelő termelési rendszer felé halad. Az ETP meghatározta azt a munkát, amit e célok gazdasági elérése és annak érdekében kell elvégezni, hogy a KKV-knak is előnyük származzon a termelési módszerekben bekövetkezett változásokból.

Az ETP 2005 júliusában adta ki a Jövőkép Dokumentumát (Vision Document), amelyet 2007 szeptemberében a Stratégiai Kutatási Terv (SRA – Strategic Research Agenda) kiadása követett. Az érintett felekkel Európa szerte személyes találkozók és az Interneten keresztül széleskörű konzultációkat tartottak. A Jövőkép Dokumentum kidolgozása és az érintett felek közösségeivel Európában történő hatékony megvitatásának a folyamata meghaladta a kezdetben megállapított azon 6 tudományos területet (*Élelmiszer és Egészség, Élelmiszer Minőség és Gyártás, Élelmiszer és Fogyasztó, Élelmiszer biztonság, Fenntartható Élelmiszertermelés, Élelmiszerlánc Menedzsment*), amelyek az élelmiszerlánc szektor versenyképesebbé tételének a kulcs feladatai. A felsorolt területeken kis létszámú, ágazatot átfogó munkacsoportok kerültek kialakításra, akik adatokat szolgáltatottak a Stratégiai Kutatási Terv első vázlatos tervezetéhez (Stakeholders SRA), amelynek konzultációja 2006-ban vette kezdetét. Ügyelve arra, hogy „horizontálisabb” vonatkozású legyen, hasonló folyamat került alkalmazásra a Kommunikáció, Képzés és Technológia Transzfer kérdéskörével kapcsolatban. Ezt a megközelítést

kevésbé tartották megfelelőnek a Megvalósítási Terv bevezetésére, mert:

- korlátozta a tudományok közötti átjárhatóságot,
- korlátozta a társadalmi-gazdasági tudományokból és a humán tudományokból származó kulcsfontosságú adatok felhasználását,
- gátolta a hatékony kölcsönhatásokat és
- átfedéseket és hiányosságokat eredményezett.

Ezért egy következőkben leírásra kerülő folyamatot dolgoztak ki a három kulcs mozgatórugó, mint három kulcs téma köré.

A Stratégiai Kutatási Terv három legfontosabbnak ítélt „Kulcs Mozgatórugót” (témát) vázolt fel, amelyekre azért van szükség, hogy az európai forrásokat hatékonyan használják az ágazat jövőbeli versenyképességének fokozására. Az SRA figyelmet fordít azokra a területekre is, amelyek segítenék az európai fogyasztók egészséggel, biztonsággal és a megfizethető élelmiszerrel kapcsolatos elvárásainak kielégítését csakúgy, mint a társadalom környezettel való fokozódó törődését. A „Kulcs Mozgatórugókat” kutatási tevékenységként határozták meg, amelyek termékekhez, folyamatokhoz és eszközökhöz vezetnek, hogy

- hosszabb ideig, jólétben és egészségesebben éljünk,
- kialakítsuk a fogyasztó bizalmát az élelmiszer lánc iránt és
- támogassuk a fenntartható és etikus termelést.

A Megvalósítási Tervben (IAP) részletes kutatási terv került kidolgozásra, amelyet a „Kulcs Mozgatórugók”-nak való hatékony megfelelés érdekében ajánlott követni.

Az ETP eredményeinek már jelentős hatásai vannak:

- a következő évtizedek legfontosabb ágazati feladatainak felismerése érdekében kapcsolatok alakultak ki az európai kutatási közösségek és egyéb érintettek széles rétege között,
- létrejött a Nemzeti Élelmiszer Platformok aktív hálózata és
- véleményezésre kerültek a 7-es keretprogram (FP7) Együttműködési pillérének legutóbbi felhívásában az Élelmiszer, Mezőgazdaság és Halászat és Biotechnológiai téma javaslatokra vonatkozó kutatási prioritások.

A befolyásos ipari szakemberekkel, kulcsszerepet betöltő kutatókkal, az Európa-szerre működő fogyasztói szervezetek képviselőivel és a kutatásokat támogató nemzeti testületekkel folytatott kiterjedt konzultációs folyamaton keresztül az ETP is befolyásolja a nemzeti kutatási tevékenységek jövőbeli irányvonalát.

Annak figyelembevételére is fontos, hogy az ETP által meghatározott és előnyben részesített kutatási tevékenység milyen mértékű további forrásokat, új finanszírozási eszközöket és kiegészítő tevékenységeket követel meg az oktatásban, a nevelésben és egyéb tevékenységek területén, amelyek az új és meglévő tudás innovációra fordításához és társadalmi javakba történő beépítéséhez szükségesek.

Fontos figyelembe venni az ETP által meghatározott és előnyben részesített kutatási tevékenység mértékét, amely további forrásokat, új finanszírozási eszközöket és kiegészítő tevékenységeket követel meg az oktatásban és a nevelésben. Ezenkívül olyan egyéb tevékenységeket is figyelembe kell venni, amelyek az új és meglévő tudás innovációba és társadalmi javakba történő átadása érdekében szükségesek. Az IAP ezen kérdésekre is kitér.

Az európai élelmiszeripar versenyképességéről szóló közelmúltbeli jelentés az ágazat erősségeit és gyengeségeit foglalta össze. A megállapított gyengeségek közül technológiailag – műszakilag sokat meg lehetne oldani, de vannak olyan szempontok is, amelyekre a jövőbeli versenyképesség biztosítása érdekében kell kitérni, melyek magukba foglalják:

- az ágazat korlátozott méretgazdaságosságát,
- a műszaki források hiányát az ágazat néhány részén,
- a nagyobb integráció szükségességét,
- a jogszabályok hatásait.

Amennyiben Európa versenyképesebbé akar válni, ezek a kérdések a Megvalósítási Tervtől eltekintve is egyedi akcióterveket követelnek meg.

Háttér és célkitűzés

A Megvalósítási Terv (IAP) azon következő lépéseket körvonalazza, amelyek a Stratégiai Kutatási Tervben leírt előterjesztések és potenciális lehetőségek megvalósításához szükségesek. A Stratégiai Kutatási Tervben meghatározták mindhárom „Fő Mozgatórugó” fő feladatait. A Megvalósítási Terv megbecsüli a célok eléréséhez szükséges erőforrásokat, s javaslatokat tartalmaz a siker eléréséhez szükséges időtartamokat és támogatási típusokat illetően.

Az európai feldolgozó szektorok között az élelmiszeripar szerkezete különlegesnek mondható, mivel az itt tevékenykedő vállalkozások túlnyomó többsége (96%-a) kevesebb, mint 50 főt alkalmaz (tehát kis és mikro-vállalkozásokról van szó). Közülük néhánynak a minőségellenőrzési és minőségbiztosítási munka elvégzésén túl semmi másra sincs elegendő erőforrása, és nem tudnak bekapcsolódni a kutatásba, amelynek megtérülése természetéből adódóan hosszú időtartamú. A KKV-knak és mikro-vállalatoknak a szükségleteik kielégítése érdekében szorosan együtt kell működniük a kutatás alapú és ipart átölelő nagyobb csoportosulásokkal. Az élelmiszer szektorban

azonban kis számban, de megtalálhatók olyan rendkívül nagyméretű, kutatás vezérelt vállalatok is, amelyek képesek a közzsféra és a magánszféra közös kutatási projektjeinek vagy egyedi területek kutatási programjainak támogatására.

A következő öt évben évente mintegy 400 – 500 millió Euró támogatásra van szükség, többnyire a legsürgősebb prioritásokat tartalmazó 1. „Fő Mozgatórugó”-hoz. Ezért az ETP-ben foglaltak megvalósításához vezető út kikövezése érdekében széleskörű összefogásra van szükség. Mivel az '1. Mozgatórugóban' meghatározott kutatások jelentős hányada a társadalom egészségének javítását szolgálja, illetve hosszú távú, és stratégiai céljait tekintve alapkutatást igényel, ezért javasolt, hogy e munka nagy részben közpénzekből kerüljön finanszírozásra.

A megfelelő együttműködési mechanizmusok fejlesztésével és hatékony támogatásával a létező erőforrások mobilizálhatóvá és hatékonyabban irányíthatóvá válnának. Mindez új erőforrások igénybevétele nélkül is fontos előrelépést eredményezhet. Mindazonáltal a jelentős akadályok leküzdése a nemzeti erőforrások európai kezdeményezésekbe történő nagyobb mértékű koordinálását teszi szükségessé. Ezen új befektetések, küldetés orientált multinacionális koordinálású programok erőforrásai gyakran nem állnak rendelkezésre másként, mint az európai keretprogramok kiegészítő támogatásaként.

Az élelmiszeripar innovációs képességét extenzív szerkezeti, társadalmi és politikai tényezők befolyásolják. Megfogalmazásra kerültek a szükséges „innovációs infrastruktúra” további fejlesztésével kapcsolatos tennivalók. Különösen a Megvalósítási Terv fordít nagy figyelmet számos infrastruktúrára és tevékenységre, köztük:

- a meglévő és az új erőforrások (ERA-NET-ek, Nemzeti Technológiai Platformok és Tükör Csoportok) optimalizálásához szükséges struktúrára,
- az új erőforrásokat és eszközöket igénylő területekre,
- tennivalókra, amelyekhez közfinanszírozás, vagy a köz és magán finanszírozás együttese szükséges,
- arra, hogy miként lehet a legjobban együttműködni a kis és közepes vállalatokkal, illetve miként lehet optimalizálni a bevonásukat,
- az élelmiszerlánc és a disztribúciós rendszerek menedzsmentjét javító megoldásokra,
- azon követelményekre, amelyek az oktatás és a képzés ösztönzésével az ipar jövőbeli versenyképessége érdekében képzett munkaerőt fognak biztosítani,
- a kommunikációs (különösen a fogyasztóval kapcsolatos) kérdésekre, amelyek hatékonyan

létesítenek kapcsolatot az egyes szereplők (a kutató tudósok, az ipar és a média) között, s javítják a kölcsönös megértést és bizalmat.

Az Európai Kutatási Terület (ERA) Szakértői Csoportjának jelentése annak szükségességét hangsúlyozta, hogy Európa egészének el kell köteleznie magát a szükséges erőforrások biztosítására, hogy az ERA valóban hatékony legyen. Európa gazdasági és szociális céljainak elérése érdekében az európai tevékenység arra irányul, hogy növelje a köz és magán szférából származó kutatási hozzájárulás értékét. A szakértői csoport megállapítása szerint a célok eléréséhez az a legfontosabb, hogy a nagy kihívásokra a kutatási rendszer párn- európaiszintű választ tudjon adni. E válaszoknak azonban olyan tevékenységeket is magukba kell foglalniuk, amelyek biztosítják a piacok és/vagy a közszolgáltatások innovációját és fejlődését.

Az ETP Élelmiszer az Életért által azonosított három „Fő Mozgatórugó” az innováció ösztönzésének és az új piacok kialakításának összes szükséges ismérvének megfelel, és fontos társadalmi és környezeti célokat szolgál. Az európai élelmiszerlánc szektor készen áll és alig várja a nagy kihívásokat.

Az élelmiszer szektor három „Fő Mozgatórugója”

1. „Fő Mozgatórugó”: Egészség, jó közérzet és a magas életkor

Általánosan elfogadott nézet, hogy az étrend meghatározó és jótékony hatású az emberek egészségére. Nagyon fontos az étrend és az egészség közti összefüggések s különösen annak megismerése, hogy miként befolyásolja az étrend az öregedéssel kapcsolatos főbb betegségek iránti fogékonyságot. Bizonyítékok vannak továbbá arra is, hogy a fertőzésekre való fogékonyság tekintetében összefüggés van a korai életkor táplálkozási szokásai és a későbbi életkilátások között. A túlsúlyosság elterjedtsége és a túlsúlyossággal kapcsolatos rendellenességek világszerte jelentenek, s semmi jele sincs a vihar enyhülésének.

A felsorolt egészségügyi hatások előfordulásának csökkentése érdekében szükséges tennivalók sok időt igényelnek és számos fronton előrelépést sürgetnek. Az is elvárás, hogy a megfelelő tudományokba, köztük a társadalomtudományokba való befektetés koordinált legyen. Az európai kezdeményezésekre szánt erőforrások jelenleg elmaradnak az olyan koordinált kutatási programok és közösségi akciók erőforrásaitól, mint amilyen például az USA Nemzeti Egészségügyi Intézete. Ezzel ellentétben, az EU kezdeményezések a kormányok, az egészségügyi jótékonsági egyesületek és az európai kutatási programokat támogató 7. keretprogram által támogatott nemzeti kutatási tevékenységek között oszlanak meg. európai szinten az egyes Főigazgatóságok (a Kutatási, az Egészségügyi, a Fogyasztóvédelmi, a Környezetvédelmi, a Vállalkozás és Innovációs Főigazgatóság) között létezik néhány olyan közös kezdeményezés, amelyek a közös tevékenységek megfelelő szintű erőforrásaival

egyetemben az innovációs rendszerek minden alkotóelemét összekapcsolják.

Az élelmiszeriparnak meghatározó szerepe van annak biztosításában, hogy legyenek olyan élelmiszerek, amelyek az európai fogyasztók számára egészség tudatossággal párosulnak. Európa már létrehozta az egészséges élelmiszerek piacát, de a jövő lehetőségei az eddig elértékhez képest jóval nagyobbak. Mivel a szabadalmi oltalom lehetőségei korlátozottak, még a legnagyobb gyártók sem képesek finanszírozni a szükséges kutatásokat, így ezeket a köz és a magán szféra, vagy a magán – magán szféra közti egyesült tevékenységekkel kell majd kutatni. Az előrelépés szükségessége érdekében azonban a közszférának kell magára vállalnia a főszerepet a szektor támogatásában.

A célkitűzés, a nemzetek egészségének megelőzéssel történő javítása egyben a közszféra felelősségét is jelenti. Ha nem sikerül koordinált módon cselekednünk, akkor ez szignifikáns mértékben korlátozni fogja a szükséges haladást, s az európai népesség öregedésével párhuzamosan növekvő költségeket kell majd áldozni a nemzeti egészségre és a szociális szolgáltatásokra. Bármilyen költségesek is legyenek a kihívásokhoz szükséges erőforrások, de mégis alacsonyabbak azon költségeknél, amelyek növekedni fognak, ha Európa nem fog hozzá az étrend és az egészség kérdéseinek megoldásához.

Az 1. „Fő Mozgatórugó” munkacsoportjai felismerték, hogy a prioritásokat a támogató szervek és az ipar számára fontosság szerint kellene rangsorolni. Az „Egészség, jó közérzet és a magas életkor” Fő Mozgatórugón” belül három fő terület került kiemelésre:

1. Az optimális fejlettség, az egészséggel kapcsolatos jó közérzet és öregedés
2. A bélcsatorna egészsége és immunfunkciói
3. A testsúly megőrzése és az elhízás

Az egyes területek eltérő szintű támogatást igényelnek. Függetlenül az ipartól érkező pénzügyi támogatástól, mindegyikben szükség van bizonyos szintű alapkutatásra, ahol megfelelő mértékű közös ipari-közszféra támogatás szükséges. A hatékony innováció támogatásához megfelelően kialakított infrastruktúra szükséges. Az egyes kérdések magukban foglalják:

- hogyan lehet a legjobban biztosítani azt, hogy az élelmiszer szektor kutatása és innovációja területén létező európai eszközök a szektor szükségletei szerinti szerszámokat eredményezzenek,
- hogyan támogathatja jobban a törvénykezés az innovációt, és
- hogyan javítható a döntéshozatali folyamat az innovációhoz kapcsolódó elő-engedélyezési kérelmek (pl. új élelmiszerek) esetén, amikor a gyártóknak amúgy is jelentős késésekkel kell megbirkóznuk.

A 6. Keretprogramban (2002 – 2006) jelentős előrelépést sikerült elérni a vezető nemzeti kutatócsoportok közötti kiválósági hálózat együttműködésben. A „Nutrigenomika” (NuGO) kiválósági hálózata biztosította, hogy a terület fontosságát nemzetközi szinten is felismerjék, és kijelölte az utat az „omikus” technológiák és a rendszer biológia előnyei felé, amely értékes eszközt fog biztosítani a tápanyagok és bioaktív összetevők közti kölcsönhatás mechanizmusának a meghatározásában. Egy kiegészítő kiválósági hálózat (EuroFIR) került létrehozásra az élelmiszer összetevők nemzeti programjainak EU-n belüli és kívüli koordinálására. Folytatni kell az ezekhez hasonló kezdeményezéseket, mivel ezek stabil alapot szolgáltatnak a közös ipari-akadémiai együttműködéssel végrehajtható specifikusabb és célirányosabb munkához. Az ETP kiváltsággal megfelel az együttműködés előnyeinek a megvalósítására, ami abból származik, hogy összehozza a különböző tevékenységeket.

2. “Fő mozgatórugó”: A fogyasztói bizalom növelése az élelmiszerláncban

Az élelmiszerek és italok előállításának és disztribúciójának biztosítani kell, hogy a fogyasztónak szánt élelmiszerek a legmagasabb színvonalú minőségbiztosítási és ellenőrzési követelményeknek feleljenek meg. A fogyasztóknak egyrészt olyan átfogó rendszerekre van szükségük, amelyek biztosítják, hogy az általuk elfogyasztott élelmiszer biztonságos. Másrészt a fogyasztók érdekében arra is szükség van, hogy bármely, a legmagasabb minőségi követelményekkel szembeni nem megfelelésre utaló bizonyítéknak komoly gazdasági hatásai legyenek az egyes termékek előállítására úgy az export piacokon, mind az EU piacán. Mindehhez az szükséges, hogy az élelmiszeripari vállalkozások szigorú minőségbiztosítási rendszereket működtessenek mind a nyersanyagok, mind a termék előállítás, disztribúció és ellátási lánc területén.

A teljes folyamatra kiterjedően figyelmet kell fordítani a kockázatbecslésre, amely magába foglalja az új termékek előállítási folyamatának jóváhagyását vagy a vegyszerek élelmiszerekben történő felhasználását. Mivel jelenleg sokkal inkább a kockázatokra, mint az előnyökre helyezik a hangsúlyt, a fogyasztók azon meggyőződésben maradnak, hogy minden feldolgozott élelmiszer kockázatos. Nincs jól kommunikálva azon koncepció, amely szerint egyensúly van a kockázatok és előnyök között, legyen az adott élelmiszer „bio” vagy az előállítása során vegyszert tartalmazó. A kérdéskört komolyan kell venni, és sürgősen új ötletekre és gondolkodásmódra van szükség.

A fogyasztók gyakran fenntartással vélekednek a számukra ismeretlen technológiákról s azon információkról, amelyek e technológiák előnyeit hirdetik. Ezért a technológusoknak kell biztosítaniuk, hogy a fogyasztók megértsék az adott termék előállításával kapcsolatos kérdéseket.

A 2. „Fő Mozgatórugóban” három kutatási kihívás került meghatározásra:

1. kockázat-haszon értékelés
2. rendszer innovációs módszerek az élelmiszerláncban, és
3. fogyasztói kutatások

Ezen „Fő Mozgatórugóban” vannak olyan területek, különösen az élelmiszer biztonsággal kapcsolatosak, amelyekben a fogyasztó joggal várja el az élelmiszerrel kapcsolatos, megbízható forrásból származó információt. Ez általánosságban azt jelenti, hogy olyan független, alátámasztó / megerősítő jellegű kutatásokra van szükség, amelyeket egyedül közpénzekből kell majd támogatni. Azonban akadnak olyan területek is, amelyekben a közös akadémiai-ipari együttműködés a megfelelő. Sok fogyasztó számára nehéz saját véleményét alkotnia a tudományos eredmények minőségéről. Ez olyan helyzetet eredményez, amelyben a fogyasztó a médiától származó információktól függ, s amelyben a fogyasztói kockázat-elfogadás olyan irányt vehet, amelynek nincs többé tudományos alapja.

Az Európai Bizottság támogatásában (SAFEFOODERA) az Európa szerinti meglévő nemzeti támogató szervezetek összehozásával egy olyan Európai Kutatási Terület Hálózat (ERA-NET) került kialakításra az élelmiszer-biztonság területén, amely egyértelműen rámutatott arra, hogy jelentős átfedések és párhuzamosságok vannak az élelmiszer biztonság fontosabb témaköreinek kutatásában mind a nemzeti kormányok mind az EU által támogatott projektekben. Ezért az élelmiszer-biztonság egyéb területeinek kutatásában sürgősen a rendelkezésre álló erőforrások hatékonyabb használatára van szükség.

3. “Fő mozgatórugó”: A fenntartható és etikus termelés támogatása

A szektor számára az élelmiszerlánc fenntarthatóságáról való gondoskodás marad az elsődleges kihívás. Az élelmiszerláncot oly módon kell működtetni, hogy kihasználja és optimalizálja a környezetvédelem, a társadalmi jólét és a gazdasági növekedés közti összhangot. Ez fogja biztosítani, hogy a fogyasztóknak az átláthatóság és a megfizethető ár ugyanakkor magas minőségű és sokféle élelmiszer iránti igénye teljes mértékben kielégüljön. A területen történő előrelépés az erőforrások csökkentett használata, a megnövekedő hatékonyság és a jobb irányíthatóság tekintetében várhatóan szignifikáns előnyökkel szolgál az ipar számára.

A környezet jelenlegi nagymértékű befolyásolásáért az élelmiszerlánc szektor a felelős. Az élelmiszerlánc jelenleg nagymértékben nem megújuló energiaforrásoktól és a hatékony termelés érdekében alkalmazott vegyszerhasználatától függ. Számos tennivaló van a nyersanyagok optimált, hatékony újrahasonosítása terén és annak biztosításában, hogy a csomagolás kevesebb problémát okozzon az újrahasonosítás során. A másik kritikus, nagy figyelmet igénylő kérdéskör a kis és középvállalatok kiegyensúlyozott integrációja, a vidékfejlesztés, valamint a fejlődő országok jövőbeli globális és egyben teljesen fenntartható élelmiszerlánc.

A 3. „Fő Mozgatórugóban” három al-téma került meghatározásra:

1. Az európai élelmiszer rendszerek fenntarthatósága
2. A fenntartható élelmiszer rendszerekre vonatkozó megoldások
3. Az élelmiszer rendszerek eredményessége és hatékonysága

Az erőforrás menedzsment szempontjából a 3. „Fő Mozgatórugó” jelenti a legnagyobb kihívást. A kis és közepes vállalatoknak nagyon jelentős előnyük származhat az ezen tevékenységekbe történő bevonásból, de általában képtelenek jelentős mértékű erőforrásokat erre áldozni. Ezért rendkívül fontos, hogy az ipart képviselő különböző kutatási egyesülések figyelmét ezen fő témakörök felé fordítsák. A terület támogatásához egymással megosztva olyan köz és magán finanszírozás lenne megfelelő, amely rugalmas lehet a fő célok tekintetében, illetve abban, hogy a meghozandó intézkedések egybeesnek, vagy nem esnek egybe a KKV-k elsődleges céljaival.

A Megvalósítási Terven túl

Azon hálózati munka alapján, amelyet az ETP az európai iparral, az egyetemekkel, a kutató intézetekkel, a fogyasztói szervezetekkel, az egyes tagországok és az Európai Bizottság finanszírozó szerveivel épített fel, előrelátható, hogy a Jövőképből és a Stratégiai Kutatási Tervből (SRA) származó lendület folytatódni és növekedni fog. Annak érdekében, hogy a meghatározásra került kutatási és politikai kérdések a nemzeti és regionális hatóságokkal, a fogyasztókkal és a széles közvéleménnyel megtárgyalásra kerüljenek, az ETP folytatni fogja a munkát. Az egyes szereplők és az élelmiszer feldolgozók (köztük a multinacionális európai iparvállalatok, a KKV-k, a nemzeti és európai kutatási programokba bekapcsolódott vállalkozások) közötti kölcsönhatások és kommunikáció továbbra is életbevágóan fontos funkciót töltenek be.

Az ETP vizsgálja a köz és a magánszféra együttműködését fejlesztő lehetőségeket, mint a Közös Technológiai Kezdeményezés (JTI – Joint Technology Initiative), amely a nagyobb stratégiai kérdésekre történő összpontosítást ambiciózus kutatási tervvel segíti azon területeken, amelyek kritikusak a versenyképesség és a növekedés szempontjából. Például azokat, amelyek előcsalogatják a K+F befektetések minden forrását – a köz és a magánt – és a kutatást szorosan innovációhoz csatolják. Az ETP meghatározta az innovatív élelmiszerekkel kapcsolatos legfontosabb kérdésköröket, melyek alapján jelentős haladás érhető majd el a „Mezőgazdaság és Élelmiszeripar Versenyképessége Magas Szintű Csoportjának” munkájában, amelyet az Európai Bizottság a közelmúltban állított fel.

Valószínűsíthető, hogy a nemzetek közötti együttműködésével és széleskörű konzultációjával az ETP lesz a fókuszpontja azon tevékenységeknek,

amelyek az európai élelmiszer és ital gyártó szektorban történő innovációt szolgálják.

Összefoglalva, az ETP biztosítani fog / fogja:

- egy hatékony, fogyasztó orientált élelmiszer innovációs platformot,
- egy fórumot, amely összetett diszciplínákkal integrált hatékony fogyasztói megközelítést tesz lehetővé,
- Európa ismeret infrastruktúrájának tökéletesebb menedzsmentjét,
- egy megfelelő környezetet a versenyt megelőző kutatás és a konzorciumi formák számára,
- fenntartható üzleti modelleket,
- az élelmiszer és táplálkozás szektor számára összetett diszciplínák alapján oktatott és képzett személyzetet, és
- a legjobb gyakorlat beazonosítását, adaptálását és cseréjét.

Ezen tevékenységek az ETP és az európai szereplők közötti folyamatos párbeszédet, hatékony kommunikációt, valamint szervezetek és programok közötti kölcsönhatást követelnek majd meg, amelyek Európán kívüli általános kérdésekre is kiterjednek.

Következtetések

Az ETP Élelmiszer az Életért javasolja, hogy:

- az ipar, a nemzeti és regionális politika alakítói, a finanszírozó szervek és a tudományos közösségek olyan specifikus tevékenységeket kezdeményezzenek, amelyek a Megvalósítási Terv elsődleges kutatási követelményeinek való megfelelés érdekében szükségesek,
- világos stratégia kerüljön adaptálásra, amely azon szükséges tevékenységekre irányul, amelyek jelen Megvalósítási Terv 3. részében kerültek kihangsúlyozásra,
- az ETP Tükör Csoport a nemzeti kutatási programokat abból a szempontból elemezze, hogy milyen mértékben fonódnak össze az iparral, hogy melyek a hatékonyságuk okai, valamint jelölje meg és terjessze a legjobb kialakított gyakorlatot,
- az Európai Bizottság biztosítson támogatást az Európai Kutatási Területek Hálózatainak (ERA-NET) az Élelmiszer és Egészség, a fenntartható élelmiszertermelés / Élelmiszer lánc menedzsment területein,
- a politikák kerüljenek gyakorlati végrehajtásra és bevezetésre, s benchmark elemzés segítségével ösztönözzék a nemzeti kutatási erőforrások integrációját,

- az innováció minden szempontja tekintetében több kutató szervezet kerüljön ösztönzésre, hogy az ipari szektorral közeli kapcsolatban végezzék a munkát; kiemelten hangsúlyozandó a legjobb gyakorlat és az adaptációjának támogatása,
- világos stratégia kerüljön kialakításra a kockázat – haszon koncepció fogyasztókkal való kommunikálására, az alacsony kockázatok hangsúlyozása mellett az előnyök kritikus elemzésére,
- minden érintett fél kötelezze el magát az élelmiszer tudományi és technológiai karrier kihívásait, előnyeit és vonzerejét bemutató tevékenységek mellett, hogy biztosítva legyen a jelen és jövő európai akadémiai és ipari tudós generációja és vállalkozói rétege,
- olyan rendszerek kerüljenek a gyakorlatba, amelyek támogatják, koordinálják, felosztják és kijelölik a multidiszciplináris európai kutatási projekteket,
- folytatódjanak a sikeres hálózatok; különösen azok, amelyek az infrastruktúrára, adatbankokra stb. összpontosítanak, és
- az Európai Élelmiszer és Egészségügyi Intézet létrehozása érdekében kerüljön kialakításra egy megvalósítási csomag, melyet aktívan támogatnak.

I. rész: Bevezetés

Bevezetés

Az Európai Élelmiszertechnológiai Platform” 2005 júliusában publikálta a Jövőkép Dokumentumot, a Stratégiai Kutatási Tervét (SRA) pedig 2007 szeptemberében. A további anyagok publikálását megelőzően az érdekelt felek bevonásával intenzív egyeztetések folytak.

Az innováció akkor lesz sikeres, ha a Stratégiai Kutatási Tervben foglaltakat a „hogyan” perspektívájából veszik figyelembe, megadva a létező kényszereket, a javasolt kutatás megvalósíthatóságát, s azt, hogy az erősségek hozzáadásával és a gyengeségek leküzdésével hogyan fog hozzájárulni a jövő piaci sikeréhez.

Az európai élelmiszer és ital gyártó ipar versenyképességének növeléséhez le kell győzni a szervezeti, pénzügyi és politikai akadályokat.

A Stratégiai Kutatási Tervben azonosított három „Fő Mozgatórugó” jelen dokumentumban került továbbfejlesztésre.

Az I. részben található címek felsorolása a következő:

Az élelmiszer és ital piac

A piac mozgatói

Az európai élelmiszer szektor erősségei és gyengeségei

Volumengazdaságosság

A munka termelékenységé

Fogyasztói kapcsolódások

Oktatási kérdések

A piacok fejlesztése

Az erőforrások integrálása

Kommunikációs kérdések

A végrehajtandó program

II. rész: Fő Mozgatórugók

Bevezetés a Fő Mozgatórugók megvalósításába

Ikon	Magyarázat
 <p>A résztvevők és hozzájárulásuk</p>	<p>A téglalapok a támogatás forrásainak megoszlását jelölik. Narancs szín – társadalmi közös forrás mértéke Kék szín – magán forrás mértéke</p>
<p>A projekt típusa</p>	<p>A tevékenységektől függően különböző típusú projektekre lesz szükség</p>
	<p>Kutatási projekt</p>
	<p>Demonstrációs / pilot projekt</p>
	<p>Tanulmányok</p>
	<p>Hálózatok / koordinált projektek</p>
	<p>Képzés</p>
<p>Emberi erőforrás</p> 	<p>Kék szín - megfelelő kutatási tapasztalat áll rendelkezésre Narancssárga szín – a tudásszintet és a gyakorlatot fejleszteni kell, hogy elegendő számú felkészült kutató álljon rendelkezésre</p>
<p>A megvalósításhoz szükséges összeg:</p> 	<p>1 oszlop érme: <10 millió € 2 oszlop érme: 10 – 50 millió € 3 oszlop érme:> 50 millió €</p>

1. “Fő mozgatórugó”: Egészség, jó közérzet és a magas életkor

Alkalmazási terület

Jelen “Fő Mozgatórugó” a fogyasztókhöz, a táplálkozáshoz és az élelmiszertudomány meghatározó területeihez kapcsolódó kutatásokkal foglalkozik. Az érintettek széleskörű bevonásával megfogalmazásra kerültek azon területek, ahol az ismeretek további bővítését szolgáló sürgős kutatásokra van szükség, s amelyek hosszabb távon is biztosítani képesek az európai fogyasztók egészsége és ezzel összefüggő jó közérzete érdekében a magas minőségű, biztonságos élelmiszerekkel való ellátást.

Fő kutatási kihívások

Az egészség és az egészséggel kapcsolatos jó közérzet javítása, valamint az élettartam-növelése érdekében a következő három olyan elsődleges terület került meghatározásra, amelyekben az új

eljárások, termékek és eszközök kifejlesztése leginkább sikerrel járhat:

- Optimális fejlődés, az egészséggel kapcsolatos jó közérzet és öregedés
- A bélcsatorna egészsége és immunfunkciói
- A testsúly megőrzése és az elhízás

Általánosan fogalmazva a fő kihívás az egészségesebb étrend olyan új és magas minőségű élelmiszertermékek kifejlesztésével történő elősegítése, amelyeket a fogyasztók az egészségesebb jellegük miatt fognak választani.

A célok a következők:

- Az emberi egészség optimális fenntartása és az étrenddel kapcsolatos kockázatok csökkentése érdekében új, hatékony élelmiszeri stratégia kifejlesztése
- A megfelelő típusú élelmiszerek a megfelelő időben és megfelelő helyen történő biztosítása minden fogyasztó számára
- A fogyasztók élelmiszerekbe vetett bizalmának erősítése az élelmiszer előállítók, a kormányok és a fogyasztók közötti kommunikáció és hatékony párbeszéd alapján.

Elsődleges kutatási kihívások

Az 1. "Fő Mozgatórugóban" a kutatás három pilléren alapszik: 1.) Optimális fejlődés, az egészséggel kapcsolatos jó közérzet és öregedés, 2.) A bélcsatorna egészsége és immunfunkciói (a javasolt kutatás elősegíti az áttörést a táplálkozásban és élelmiszertudomány valamint az élelmiszer

technológia területén), 3.) A testsúly megőrzése és az elhízás. Az eredmények alkalmazásra kerülnek az élelmiszer termékekben, és bevezetésre kerülnek az élelmiszerek piacán, amelyhez a fogyasztói magatartással foglalkozó tudományos ismeretekre lesz szükség.

Elsődleges kutatási kihívás 1: Optimális fejlődés, az egészséggel kapcsolatos jó közérzet és öregedés

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat		Az étrendnek és az egyedi tápanyagoknak az agy egészségére és teljesítményére gyakorolt hatásának leírása és értelmezése. Működtető mechanizmusok feltérképezése, amelyeken keresztül a tápanyagok serkentik az agy működését és felfogó képességét, megelőzik a depressziót és az öregedéssel összefüggő felfogó képesség hanyatlást.		
Várható eredmény		Az étrend és a kognitív működés : a tápláléknak a magzatok, újszülöttek, csecsemők és fiatal gyermekek agyi és kognitív fejlődésére gyakorolt hatásának megértése; az egészséges öregedés elérése gyermekkori táplálkozási stratégiákkal; összefüggés megállapítása a táplálkozás és a tanulási képességek illetve az egyéb kognitív tulajdonságok között.		
		    		
Várható eredmény		Hangulat és optimális teljesítmény: az egyes élelmiszeralkotók hangulati és mentális teljesítményre gyakorolt hatásának feltérképezése, mechanizmusok megértése		
		  		
Várható eredmény		Az étrend alkotók neuron védő hatásai mögött megbújó molekuláris és sejtszintű mechanizmusok megértése		
		  		
Várható eredmény		A kognitív képességek hanyatlásának és egyéb agyi funkció zavaroknak (pl. a hallás elvesztésének) megelőzése: az étrend feltérképezése az öregedéssel együtt járó kognitív hanyatlás csökkentésére vagy megakadályozására; azon befolyásoló mechanizmusok ábrázolása, amelyek esetenként az Alzheimer kór előfordulásának csökkenéséhez vezethetnek.		
		   		
2. fő kutatási feladat		Az élelmiszer felvételt, az éhséget és a telítettség érzetet szabályozó idegpályák működésének jobb megértése, amelyek hatékony új látásmódot fognak eredményezni a tömeges méreteket öltő elhízás elleni küzdelemben.		
Várható eredmény		Az agy kondicionálása: annak megértése, hogy a korai életkorok étrendje miként befolyásolja a későbbi életkorban az íz érzékelését és az élelmiszerek kedveltségét.		
		 		
Várható eredmény		A táplálkozás és a szervek közti jelzés az agy központi szerepének hangsúlyozásával: a bélrendszer - központi idegrendszer kölcsönhatás mechanizmusának megértése.		
		  		
Várható eredmény		A táplálék felvétel szabályozása és az éhség / jóllakottság: az agyi pályák azonosítása, melyek az éhséget/jóllakottságot szabályozzák, s olyan étrend alkotók azonosítása, melyek segítséget nyújtanak az élelmiszer-felvétel szabályozásában.		
		  		
3. fő kutatási feladat		A biológiai meghatározók élelmiszerválasztásban játszott szerepének megértése (a genomika és az agyműködés szerepe)		
Várható eredmény		Számszerűsített rendszer szerkezet a fogyasztók élelmiszer választását befolyásoló biológiai meghatározók szerepére és relatív fontosságára.		

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
		   		

Elsődleges kutatási kihívás 2: A bélrendszer egészsége és immunfunkciói

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	Az immunrendszer és a különböző szervek, mint az agy, a belső elvlasztású rendszer és a bélrendszer közötti kapcsolatokra, valamint az étrenddel és fizikai mozgással való kapcsolataikra vonatkozó ismeretek bővítése, a hatásmechanismusok tanulmányozása.			
Várható eredmény	Olyan ismeretek és eszközök, amelyek az étrend – bélcsatorna kölcsönhatásban kedvezően módosítják a szervezet gyulladáscsökkentő aktivitását, különös tekintettel az olyan bélzetre, mint az ingerlékeny bél szindróma és az olyan anyagcsere rendellenességekre, mint a 2-es típusú diabétesz, a szív és érrendszeri betegségek és az öregedési folyamatok.			
		    		
Várható eredmény	A növényi és állati eredetű élelmiszerekre vonatkozó allergén adatbázisok fejlesztése, ismeretek az allergének poszt-transzlációs módosítására és az allergenitások modulálására és főzés utáni megmaradásukra; az emberi gyomor-bélrendszerből vagy máj anyagcsere-termékekből kinyert allergének kimutatása.			
		    		
2. fő kutatási feladat	A magzati és újszülött-kori táplálás hatásának tanulmányozása az immun (de)regulációra az élet későbbi szakaszaiban az anyagcsere / immunológiai beidegződéseken keresztül.			
Várható eredmény	Az allergia kockázatának csökkentési és az immunfunkció optimalizálásának lehetőségei: az egészséges étrend meghatározása az adott étrend típusának és a fogyasztásuk elkezdésének időzítése függvényében, tekintettel az anyákra és az újszülöttekre.			
		  		

Elsődleges kutatási kihívás 3: A testsúly megőrzése és az elhízás

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	Az egyéni anyagcsere profil genetikai hátterének megértése a testsúly szabályozásának és az olyan megbetegedések kialakulása kockázatának összefüggésében, mint a 2-es típusú diabétesz és a testsúlynövekedést eredményező anyagcsere szindróma.			
Várható eredmény	Az anyagcsere szindróma korai biomarkerei.			
		  		
Várható eredmény	Az anyagcsere egyénenként eltérő energia hatékonyságára vonatkozó ismeretek, beleértve a belek mikróflórájának folyamatokhoz történő hozzájárulását, és a magas energia felvétellel és az ülő életstílussal szembeni érzékenységet.			
		   		
Várható eredmény	Az elhízással kapcsolatos kismértékű krónikus gyulladást gyógyító élelmiszer alkotók azonosítása, s ezek hatása az inzulin rezisztencia és anyagcsere szindróma megelőzésében.			
		   		
Várható eredmény	Az epi-genetikai eseményeknek és a táplálkozásnak az élet késői szakaszában fellépő krónikus megbetegedésekre gyakorolt hatására vonatkozó ismeretek.			
		  		
Várható eredmény	A fizikai aktivitás viselkedési szintjeit szabályzó faktorok (diéta, gének) szerepének megértése.			

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
		    		
2. fő kutatási feladat	Az (ismételt -) súlygyarapodást megelőző hatékony ételösszetevők és étrendi stratégiák kifejlesztése.			
Várható eredmény	Intervenciós stratégiák a fiziológia/fizikai aktivitás és az elhízás/anyagcsere szindróma kutatások összehangolására.			
		    		
Várható eredmény	Az ételösszetevők felvételét szabályzó specifikus ételösszetevők és az étrend által indukált hőtermelés.			
		  		
Várható eredmény	Mélyebb betekintés az étel összetételének, nagyságának és gyakoriságának étvágy szabályzó és energia-felvételt befolyásoló hatására.			
		   		
3. fő kutatási feladat	A fiatal korban a későbbi évek egészség kihatásai érdekében alkalmazott tápanyagok és étrend hatásának meghatározása.			
Várható eredmény	Az anya és a csecsemő étrendjére vonatkozó ajánlások, amelyek az optimálisan egészséges állapotú anyagcserét szolgálják			
		  		

Az ételösszetevők minőségének és előállításának kutatása

Elsődleges kutatási kihívás	A testsúly megőrzéssel és elhízással, az optimális fejlődéssel, jó közérzettel és az öregedéssel, a bélrendszer egészségével és az immunfunkciókkal kapcsolatos ételösszetevők minőség és feldolgozási kutatások.			
	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	A molekuláristól a nano és makro skáláig terjedő ételösszetevők szerkezetek közti kapcsolat megértése, különös tekintettel a termék és folyamatfejlesztésre, PAN profilok (PAN - Preference, Acceptance, Needs – kedveltség, elfogadás, szükségletek) / személyre szabott étrend javítása érdekében új gyártási alapelvek kifejlesztésére.			
Várható eredmény	Mennyiségi módszerek a folyamat-szerkezet-tulajdonság közötti kapcsolat vizsgálatához, mint pl. extrúzió bázisú cereáliák a telítettség profil beállításához			
		  		
Várható eredmény	Szerkezet-tulajdonság funkciók és összefüggésük a receptúrával és a feldolgozással			
		  		
2. fő kutatási feladat	Növényekből, állatokból és mikroorganizmusokból származó bioaktív hatású ételösszetevők azonosítása, hasznos mikroorganizmusok és hatásmechanizmusaik			
Várható eredmény	„In vitro” vizsgálatok és biomarkerek a bioaktív összetevők „in vivo” működésének előrejelzéséhez			
		   		
Várható eredmény	Az új adalékanyagoktól vagy biotechnológiai, elválasztás-technológiai vagy nanotechnológiai eljárásból származó új ételösszetevők funkciók, megértés és előrejelzés a) a bioaktív összetevők hatása az ételösszetevőkben és az emberi egészségre jótékony hatással bíró mikroorganizmusok, b) az ételösszetevők kialakításának (szerkezet, összetevők) hatása az aktivitásra, bioaktív összetevők és jótékony hatású mikroorganizmusok továbbítása.			

							
Várható eredmény	Bioaktív összetevők és előnyös tulajdonságú mikroorganizmusok célzott bejuttatása						
							
3. fő kutatási feladat	A PAN funkciók javítása az élelmiszer előállítás és csomagolás optimalizálásával és újratervezésével						
Várható eredmény	Új PAN funkciók vezérelte fenntartható élelmiszer feldolgozás az új csomagolás technológiákkal összhangban, felhasználás helyén történő feldolgozási rendszerek a frissen előállított, személyre szabott élelmiszerek időben történő kézbesítéséhez						
							
4. fő kutatási feladat	A fogyasztók által előnyben részesített, elfogadott, és szükségleteiknek megfelelő kényelmi, személyre szabott élelmiszer termékek kifejlesztése						
Várható eredmény	Egyedi fogyasztói csoportokat megcélzó új, mérték utáni, személyreszabott élelmiszerek						
							

Élelmiszer és fogyasztói kutatások

Elsődleges kutatási kihívás	A testsúly megőrzéssel és elhízással, optimális fejlődéssel, jó közérzettel és öregedéssel, a bélrendszer egészségével és az immunfunkciókkal kapcsolatos élelmiszer és fogyasztói kutatások							
	Támogatás forrása	A projekt típusa			Emberi erőforrás	Támogatás összege		
1. fő kutatási feladat	A táplálék felvételi viselkedés átfogóbb modelljeinek kialakítása és validálása, különböző tudományágakból álló tudás integrálása, köztük a hirdetés és a marketing szerepe az élelmiszerválasztásban, a tudatalatti folyamatoknak, a biológiai, emocionális és gazdasági tényezőknek a szerepe. Társadalmi-gazdasági és kulturális determinánsok a családi döntéshozatalban, és erkölcsi megfontolások							
Várható eredmény	Pán-Európai multidiszciplináris élelmiszer fogyasztó tudomány erőforrás, a töredezettség legyőzése és a szükséges kritikus tömeg képzése érdekében							
								
2. fő kutatási feladat	Az étkezési szokások kialakulási folyamatának és legfontosabb motiváló tényezőinek megértése, amelyek előidéznek, vagy gátolják a szokásoknak az egészségesebb élelmiszerek irányában történő változását.							
Várható eredmény	Pán-Európai multidiszciplináris élelmiszer fogyasztó tudomány erőforrás, a töredezettség legyőzése és a szükséges kritikus tömeg képzése érdekében							
								
3. fő kutatási feladat	A fogyasztók táplálkozási koncepciókra vonatkozó ismereteinek és a különböző kommunikációs formátumokra vonatkozó válaszadó képességének megértése (egészség rendszerek (pl. piramisok), egészséggel kapcsolatos állítások, egyszerűsített jelölés, személyre szabott élelmiszer ajánlások)							
Várható eredmény	A fogyasztók táplálkozási koncepciókra vonatkozó ismereteinek és a különböző kommunikációs formátumokra vonatkozó válaszadó képességének jobb megértése							
								
4. fő kutatási feladat	A fogyasztókkal az egészségről és a fenntartható élelmiszertermelésről való hatékony kommunikáció legjobb gyakorlata eszközeinek fejlesztése (egészséges, fenntartható élelmiszerek)							
Várható eredmény	Validált módszerek, modellek, gyakorlatok és eszközök halmaza a hatékony fogyasztói információk érdekében és az élelmiszerekre és táplálkozásra vonatkozó oktatás egy sokrétű szereplői környezetben							

2. “Fő mozgatórugó”: A fogyasztói bizalom növelése az élelmiszerláncban

Alkalmazási terület

Az egészség valamint a szociális és gazdasági stabilitás alapját az Európa által működtetett biztonságos, tápláló és költség hatékony élelmiszerlánc képezi.

Az élelmiszerek Európában sokkal inkább „kényelmi” jellegűek, változatosabbak és biztonságosabbak, mint valaha. Az európai fogyasztó az élelmiszerekkel kapcsolatban jobban informált és érdeklődőbb. Ennek ellenére a fogyasztók általában bizalmatlanok az élelmiszerlánc iránt.

A jövő élelmiszer termelését az olyan személyre szabott élelmiszerek előállításának koncepciója fogja vezérelni, amelyek egyaránt megtestesítik a táplálkozási szükségleteket, a fogyasztói kedveltséget és elvárásokat. Mindez az élelmiszer előállítás jelenlegi módjának az átforgalmazását igényli. 2020-ban az előállított élelmiszerek a fogyasztó kedveltségének, elvárásának, szükségleteinek (PAN – Preference; Acceptance; Needs) megfelelően személyre szabottak lesznek. A fogyasztói kedveltséggel és elvárásokkal kapcsolatos információkat és az új termékek fejlesztésének bázisát a fogyasztói kutatások fogják biztosítani.

Az európai élelmiszer előállító iparnak a kihívásokra adott válaszáként az élelmiszerek minőségét, biztonságosságát és innovációját integráló holisztikus megközelítést kell kialakítania, amely figyelembe veszi a teljes élelmiszer előállító láncot.

Fő kutatási kihívások

Annak érdekében, hogy a fogyasztók megfelelő élelmiszerrel megfelelő időben és megfelelő helyen való ellátásával fokozható legyen az európai élelmiszer előállító ipar versenyképessége, a fő célkitűzés olyan tudás és eszközrendszer biztosítása, amely a hozzáadott értékű termékek létrehozásában innovatív eljárásokat használ és elősegíti a széleskörű alkalmazásukat, hasznosítja az új marketing koncepciókat és a termékek értékesítésének új útjait. Az élelmiszer előállító lánc további biztonsága érdekében új tudásra és új megközelítésekre van szükség, pl. a biztonságos élelmiszertermelést és ellátást folyamatosan tökéletesítő rendszerekre és technológiákra.

Elsődleges kutatási kihívások

A 2. “kulcs mozgatórugóban” a kutatás három pilléren alapul: 1.) Kockázat – haszon értékelés, 2.) Rendszer innovációs módszerek az élelmiszertermelő láncban, 3.) Fogyasztói kutatások. A kutatás elősegíti az áttörést az élelmiszer tudomány és technológia területén, szoros kapcsolatot létesít az élelmiszer-biztonság, valamint az innováció és biztonság fogyasztói elfogadása között. A vázolt kutatások elsősorban a következő tíz év során elérhető célokra összpontosítanak.

Elsődleges kutatási kihívás 1: Kockázat-haszon értékelés

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	A mikroorganizmusok különböző környezeti hatásokra és az élelmiszer mátrix által képviselt terhelésekre adott válaszában megértése és az ellenálló képességre és a túlélőképességre gyakorolt hatások előrejelzése.			
Várható eredmény	Ismeretek az elsődlegesen fontos kórokozók ökológiai viselkedéséről. Az „omics” technológiák előnyeiket kihasználva tudományos adatok az elsődlegesen fontos kórokozók és a romlást okozók ökológiai viselkedésének leírására.			
2. fő kutatási feladat	Az élelmiszer eredetű kórokozók viselkedésének és virulenciájának és megjelenési mechanizmusának megértése.			
Várható eredmény	Biológiai modellek fertőzések esetén a virulencia és a mikrobiológiai viselkedés tanulmányozásához, beleértve a funkcionális emlős sejt kultúra rendszereket; mind sejt kultúra mind mechanikus (számítógéppel segített) bázisú mesterséges szervek; validált protokollok a mikrobiológiai viselkedés tanulmányozásához			
3. fő kutatási feladat	Adatgyűjtés a legfontosabb kémiai veszélyek dinamikájáról: szerkezeti változások, kölcsönhatás effektusok, feldolgozás által kiváltott szennyeződések és az élelmiszer csomagolóanyagokkal			

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
feladat	történi migráció / adatgyűjtés a különböző termék típusokban megjelenő szintekről.			
Várható eredmény	Ismeret a legfontosabb kémiai veszélyek dinamikájáról. Vizsgálat a) biológiai hozzáférhetőség és szerkezeti változások, kölcsönhatások egyéb molekulákkal vagy anyagokkal, b) ártalmatlan prekursorokból származó folyamat indukálta szennyezések, c) élelmiszer-csomagolásból származó anyagok, a probléma azonosítása és alternatív csomagolási megoldások			
		   		
Várható eredmény	A technológiai, gazdasági, jogi, éghajlati és társadalmi feltételek hatásának kutatása a mezőgazdasági gyakorlatra, a fő kémiai veszélyek kezelésére irányuló stratégiák támogatásához.			
		    		
4. fő kutatási feladat	A kémiai veszélyek emberre gyakorolt hatásának leírása és megértése			
Várható eredmény	Adatok biztosítása a hatékony veszélyjellemzésre a fő kémiai veszélyek kockázatainak (köztük a nagyon alacsony kitétségű kockázatok) meghatározásához			
		  		
5. fő kutatási feladat	Tudományosan megalapozott eszközök és modellek kifejlesztése és validálása a kvantitatív kockázatbecslésre és adatok finomítása az élelmiszer-allergén kockázat-értékeléshez és eszközök az ilyen adatok elemzéséhez.			
Várható eredmény	Eszközök, protokollok, beleértve az összehasonlító kockázatelemzéshez felhasználó barát szoftvereket, döntést támogató rendszereket.			
		   		
6. fő kutatási feladat	Tudományos megközelítések kifejlesztése és validálása a kockázat-hason értékeléshez az élelmiszerláncban			
Várható eredmény	Validált megközelítések a kockázat-hason értékelések élelmiszerláncban történő elvégzéséhez			
		  		

Elsődleges kutatási kihívás 2: Rendszer innovációs módszerek az élelmiszertermelő láncban

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	Új módszerek kifejlesztése a kémiai élelmiszer-biztonság támogatására (roncsolás-mentes módszerek, „on-line” és „off-line” szűrések, „teljes toxikus töltet”, új biomarkerek)			
Várható eredmény	Validált analitikai technikák és mintavételi tervek az elsődleges kémiai szennyezésekre			
		   		
2. fő kutatási feladat	Új generációs prediktív / probabilisztikus modellek fejlesztése az élelmiszer mikrobiológiai stabilitásához és biztonságához, és átalakításuk a végfelhasználó által könnyen használható eszközökké.			
Várható eredmény	Az élelmiszerek stabilitása és biztonsága érdekében prediktív / probabilisztikus modellek			
		 		
3. fő kutatási feladat	Új technológiák kifejlesztése az elsődleges termelés és a feldolgozás szintjén jelentkező veszélyek csökkentésére és kiküszöbölésére.			
Várható	Mezőgazdasági kutatások			

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
eredmény		 		
Várható eredmény	Új természetes tartósítási módszerek és kémleletes feldolgozás			
		   		

Elsődleges kutatási kihívás 3: Fogyasztói kutatások

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	Adatgyűjtés az élelmiszerek összetételéről és fogyasztói szokásairól beleértve a nemzeti jellegű és hagyományos élelmiszereket az EuroFIR-re és epidemiológiai, analitikai, toxikológiai és fiziológiai adatokra építve.			
Várható eredmény	Az élelmiszerek összetételének és fogyasztásának harmonizált nemzeti adatbázisai			
		 		
2. fő kutatási feladat	Modellek és módszerek validálása a hatékony társadalmi részvételre és a fogyasztók bevonására az élelmiszer-biztonság irányításába			
Várható eredmény	A társadalom hatékony bevonása az élelmiszer-biztonság irányításába és kapcsolódás a fogyasztókkal, mint a kockázat mérséklésre törekvő integrált stratégia része			
		   		
3. fő kutatási feladat	Az élelmiszer ellátó rendszerekbe vetett fogyasztói bizalom meghatározó tényezőinek azonosítása és számszerűsítése a fogyasztói bizalom és az időbeli változásainak megértéséhez			
Várható eredmény	Betekintés a kockázatok társadalom általi érzékelésének alakulásába a fogyasztók, a média és az érdekeltek közötti kölcsönhatásban			
		   		
4. fő kutatási feladat	A fogyasztók kockázat érzékelésének megértése, különös tekintettel a kockázat-előny alkalmakra és a kockázat-értékelés felerősödésére a rendelkezésre álló tudományos bizonyítékokon túl			
Várható eredmény	Az élelmiszerek összetételének és fogyasztásának létező nemzeti adatbázisainak harmonizálása és kidolgozása, beleértve az etnikai és hagyományos élelmiszereket			
		   		
5. fő kutatási feladat	Allergén menedzsment, kommunikációs és monitoring stratégiák kifejlesztése a kockázatok csökkentése és az élelmiszer-allergiában szenvedő fogyasztók életminőségének optimalása érdekében			
Várható eredmény	Az élelmiszerek összetételének adatbázisainak harmonizálása és kidolgozása, beleértve az etnikai és hagyományos élelmiszereket, és az allergének előfordulási gyakoriságát			
		  		

Az élelmiszer minőség és előállítás kutatása

Elsődleges kutatási kihívás	Az élelmiszer minőség és előállítás kutatása a kockázat-haszon elemzéshez, rendszer innovációs módszerek az élelmiszertermelő láncban, fogyasztói kutatások			
	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege

1. fő kutatási feladat	Az integrált élelmiszerlánc koncepció végrehajtásához innovatív, fenntartható és biztonságos élelmiszer csomagolás fejlesztése					
Várható eredmény	A gyártótól a fogyasztóig terjedően az előállítás, tárolás és szállítás során az élelmiszer- minőség és élelmiszer-biztonság monitoringjához nanotechnológiát használó új intelligens csomagolások					
						
2. fő kutatási feladat	Méretezhető, rugalmas élelmiszer előállítási technikák és kapcsolódó intelligens „in-line” szabályzás bevezetése					
Várható eredmény	Érzékelők kifejlesztése összetett élelmiszer-szerkezet információk kinyerésére, valamint az in situ folyamat változók szabályzására					
						

Élelmiszerlánc menedzsment kutatások

Elsődleges kutatási kihívás	Élelmiszerlánc menedzsment kutatások, a kockázat-haszon elemzéshez, rendszer innovációs módszerek az élelmiszertermelő láncban, fogyasztói kutatások				
	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege	
1. fő kutatási feladat	Nyomon-követési rendszerek kifejlesztése, amelyek több információt képesek nyújtani az élelmiszerlánc minden szereplője számára				
Várható eredmény	Nyomon-követési rendszerek, amelyek több információt képesek nyújtani az élelmiszerlánc minden szereplője számára				
					
2. fő kutatási feladat	Az élelmiszerláncban előforduló mikroorganizmusok, szennyező anyagok és élelmiszer allergének nyomon-követési rendszereinek kifejlesztése				
Várható eredmény	Validált nyomon-követési technológiák, és integrálásuk a menedzsment rendszerekbe				
					

3. “Fő mozgatórugó”: A fenntartható és etikus termelés támogatása

Alkalmazási terület

A jelenlegi európai élelmiszerlánc számos olyan elemet tartalmaz, amely a jövőben nem lesz fenntartható. Ezért az élelmiszerlánc fenntarthatóságára összpontosító olyan kutatásokra van szükség, amelyek vizsgálják a jelenlegi rendszereket, bővítik a jövőben lehetséges megoldásokra, módszerekre és a technológiai gyakorlat tökéletesítésére vonatkozó ismereteket.

Fő kutatási kihívások

A 3. fő mozgatórugó kulcsfontosságú kihívása az, hogy meghatározza, elősegítse és támogassa a jövő fenntartható élelmiszer előállítási láncának megvalósítását és működtetését. A fogyasztói igények átláthatóságát, az elérhető áru élelmiszerek minőségét és változatosságát szolgáló kihívások a környezetvédelem, a szociális jólét és a gazdasági növekedés közötti szinergikus megoldásokon alapulnak.

Főbb problémák

Számos oka van annak, hogy napjaink fenntartható élelmiszer előállítási láncai tökéletlenek. A láncok nagymértékben olyan nem megújuló bemeneti erőforrásoktól függenek, mint az ásványolajok és a vegyszereket használó jelentős környezeti kihatású termelési eljárások. Még mindig nem megfelelő a kis és középvállalkozásoknak, a vidék környezetének és a fejlődő országoknak a fejlődőben lévő globális táplálékláncokba történő kiegyensúlyozott integrációja. A láncon belüli fenntarthatóság és a fenntartható módon termelt áruk fogyasztói kommunikációja indikátorok és szabályok kidolgozását követeli meg.

Mit kell tenni és miért?

Az élelmiszerlánc fenntarthatósága új kutatási terület, amely a környezettel, a gazdasággal és a társadalommal foglalkozó tudományok területén szakértelemmel rendelkező tudósok szoros együttműködését igényli.

A fenntartható fejlődés megoldásainak végrehajtása az élelmiszer technológia, az élelmiszer-biztonság, az egészség és egyéb tudományágak bevonását igényli. Ennek érdekében a különböző fő mozgatórugók területén működő kutató csoportok együttműködésére lesz szükség.

A 3. fő mozgatórugó elsődleges kutatási kihívásai a következők:

- Az európai élelmiszerlánc fenntarthatósága: az élelmiszerlánc jobb megértése és elemzése
- Megoldások a fenntartható élelmiszerlánc érdekében: az élelmiszerlánc különböző

területeinek kutatása a fenntarthatóság javításához

- Az élelmiszer rendszerek eredményessége és hatékonysága

Elsődleges kutatási kihívás 1: Az európai élelmiszer rendszerek fenntarthatósága

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	A lényeges paraméterek leírására szolgáló módszertan kifejlesztése			
Várható eredmény	Fenntarthatóság rendszer analízis elvégzése a regionális és ágazati élelmiszerláncokhoz			
		  		
2. fő kutatási feladat	A fenntarthatóságot a jövőben befolyásoló vagy javító tényezők azonosítása			
Várható eredmény	Élelmiszertermelésre és ellátási láncra vonatkozó forgatókönyvek kifejlesztése már meglévő, általános forgatókönyvek alapján			
		 		
Várható eredmény	Forgatókönyvek kidolgozása jövőbeli élelmiszer előállító rendszerekhez a különböző fejlesztési lehetőségek következményeinek bemutatására			
				
3. fő kutatási feladat	A fő környezeti, szociális és gazdasági kényszerek azonosítása az elsődleges élelmiszer előállításban			
Várható eredmény	Tudás bázis létrehozása az elsődleges élelmiszerláncához és a fenntartható menedzsment megerősítéséhez			
		    		
4. fő kutatási feladat	Az újabb életmód tendenciák fenntarthatóságának elemzése és figyelése			
Várható eredmény	Az életmód tendenciáknak az élelmiszerlánc fenntarthatóságára gyakorolt hatásának elemzése			
		 		
5. fő kutatási feladat	A termelési, logisztikai és menedzsment folyamatok innovációs és tökéletesítési lehetőségeinek meghatározása			
Várható eredmény	A „Legjobb gyakorlat” szerinti folyamat szervezés alternatívái			
		  		
Várható eredmény	„Forró foltok” a folyamatszervezésben			
		  		
Várható eredmény	Elsődleges „tájkép” a tevékenységek kezdeményezéséhez			

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
		  		
6. fő kutatási feladat	A siker tényezők megértése és használata az élelmiszer rendszerek dinamikájának támogatására a globalizáció és a változások idején			
Várható eredmény	A kritikus siker tényezők és teljesítmény indikátorok dinamikus rendszer feltételei			
		 		
Várható eredmény	„Forró foltok” a folyamatszervezésben			
		 		
Várható eredmény	Elsődleges „tájkép” a tevékenységek kezdeményezéséhez			
		 		

Elsődleges kutatási kihívás 2: Fenntartható élelmiszer rendszerekre vonatkozó megoldások

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	Életképes megközelítések és innovációk kifejlesztése az erőforrás-barát termelés, az élelmiszer nyersanyagok jobb hasznosítása és a hulladék csökkentése érdekében			
Várható eredmény	Jobban fenntartható élelmiszer-feldolgozás, tartósítás, csomagolási és szállítási műveletek kifejlesztése			
		  		
Várható eredmény	Az élelmiszer-nyersanyag felhasználásának javítása és a hulladék csökkentése az élelmiszer láncban, beleértve az újrafeldolgozási módszerek fejlesztését, amelyek értéket adnak az élelmiszer hulladékoknak			
		 		
2. fő kutatási feladat	Új elsődleges élelmiszer láncok azonosítása és értékelése			
Várható eredmény	Új elsődleges élelmiszer láncok azonosítása és értékelése és fenntarthatóságuk felmérése			
		 		
3. fő kutatási feladat	A fogyasztók viselkedésének és annak megértése, hogy a különböző fogyasztói csoportok válaszaiban miben különböznek			
Várható eredmény	Annak megértése és modellezése, hogy a fogyasztók és a fogyasztó csoportok mennyit készek fizetni a fenntartható módon előállított élelmiszerekért			
		 		
Várható eredmény	A fogyasztók viselkedésének elemzése, ahogy azt a fenntartható élelmiszertermelés társadalmi-, gazdasági, politikai választási lehetőségei befolyásolják			
		 		

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
4. fő kutatási feladat	Az élelmiszer hálózatok igényeit szolgáló átláthatósági rendszerek megtervezése			
Várható eredmény	Referencia modellek követésre, nyomon követésre és az élelmiszerminőség átláthatóságára hálózatok számára			
		  		
Várható eredmény	Referencia modellek rugalmas, többrétegű átláthatósági hálózatokhoz			
		  		
5. fő kutatási feladat	Tudás közösségek tervezése és támogatása KKV-k részére			
Várható eredmény	A KKV-k tudás igénye és „legjobb gyakorlat”-ra vonatkozó tapasztalatai a tudás kicserélésében			
		  		
Várható eredmény	A tudást generáló és terjesztő hálózatok referencia modelljei			
		  		

Elsődleges kutatási kihívás 3: Az élelmiszer rendszerek eredményessége és hatékonysága

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	Módszerek a teljes élelmiszerlánc érték lánc elemzéséhez			
Várható eredmény	Módszerek fejlesztése és kivitelezése a teljes élelmiszerlánc érték lánc elemzéséhez félreérthetetlenül magában foglalva a fenntarthatóság vizsgálatát			
		  	 	
2. fő kutatási feladat	Dinamikus modellezési eszközök fejlesztése a fenntarthatóság élvonalát jelentő területek meghatározására és bemutatására			
Várható eredmény	Megfelelő fenntarthatóság indikátorok			
		  	 	
3. fő kutatási feladat	Forgatókönyvek használata a „Mi történne, ha..” alternatívák tanulmányozására			
Várható eredmény	A fenntarthatóság előnyeinek bemutatására új és alternatív élelmiszer előállítási rendszerek fejlesztése			
		  		
4. fő kutatási feladat	Olyan szervezeti, hálózati alternatívák tervezése, amelyek a hatékonyságot és a minőség és változatosság iránti változó fogyasztói igényekre adott válaszadó képességet kombinálják			
Várható eredmény	Az élelmiszerláncban elkülöníthető funkciók			

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
		  		
Várható eredmény	„Legjobb gyakorlat”-ra vonatkozó tapasztalatok az elkülöníthető funkciók megvalósítása során			
		  		
Várható eredmény	A globális termelés és a logisztikai hálózatok rugalmas beállítását támogató szimulációs és optimalizációs modellek			
		  		
5. fő kutatási feladat	Megfelelő módszerek kialakítása a funkcionális együttműködésre, amelyek ki fogják elégíteni az igényeket és legyőzik az integráció akadályait.			
Várható eredmény	A funkcionális együttműködés módszerei és az integráció akadályainak csökkentése			
		  		

Az élelmiszer minőségének és előállításának kutatása

Elsődleges kutatási kihívás	Az élelmiszer minőség és előállítás kutatása az élelmiszerlánc fenntarthatóságához, megoldások a fenntartható élelmiszerláncra, az élelmiszer rendszerek eredményessége és hatékonysága			
	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	Javított PAN profil funkciók az élelmiszer feldolgozás és csomagolás átalakításával és optimalizálásával.			
Várható eredmény	Mennyiségi módszerek a folyamat-szerkezet-tulajdonság összefüggések vizsgálatához, beleértve a fenntarthatóság vizsgálatait és optimalizálását			
		   		
2. fő kutatási feladat	Innovatív, fenntartható és biztonságos élelmiszer csomagolás fejlesztése az integrált élelmiszerlánc koncepció végrehajtásához			
Várható eredmény	Környezetbarát csomagolások előállítása, használata és ártalmatlanítása a romlékony, sokrétű és összetett olyan élelmiszerek számára, mint a friss és hagyományos élelmiszerek. Csomagolások az előállítás, tárolás és szállítás során az élelmiszer- minőség és élelmiszer-biztonság monitoringjához, amelyek megfelelnek a fenntarthatóság követelményeinek.			
		   		

Élelmiszer és fogyasztói kutatások

Elsődleges kutatási kihívás	Az élelmiszer minőség és előállítás kutatása az élelmiszerlánc fenntarthatóságához, megoldások a fenntartható élelmiszerláncra, az élelmiszer rendszerek eredményessége és hatékonysága			
	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	A fogyasztókkal történő kommunikáció jobb eszközeinek kifejlesztése, a különböző médiákon keresztüli meggyőző és interaktív kommunikációval.			
Várható eredmény	Validált módszerek, modellek, eszközök és gyakorlatok halmaza az élelmiszerlánc fenntarthatóságával, eredményességével és hatékonyságával kapcsolatos hatékony fogyasztói információhoz és képzéshez			
		   		

III. Rész: Kisegítő tevékenységek

Az ETP fejlesztés programjának támogatása

A „Megvalósítási Terv” 3. része olyan lehetséges tevékenységeket és megoldásokat javasol, amelyekről az élelmiszer szektor egy valóban hatékony Európai Kutatási Területének létrehozásakor beszélni kell. A 2. mellékletben az ETP Élelmiszer az Életért támogatási lehetőségeinek az áttekintése található. A Stratégiai Kutatási Terv fejlesztésébe számos európai érdekelt fél került bevonásra, s ennek a folyamatnak a további eredménye a Nemzeti Technológiai Platformoknak a 3. mellékletben látható listája.

Annak érdekében, hogy hatékony legyen a párbeszéd az érdekelt közösségek között, hogy az érdekek gyorsan azonosíthatók és beépíthetők legyenek, s hogy a gazdasági lehetőségek Európa szerte javíthatóak legyenek, jelen Megvalósítási Terv fejlesztése és irányítása egyre fontosabb lesz. A különböző érdekelt felek bevonásának elősegítése érdekében az alábbiak kerültek kialakításra:

- Munkacsoportok,
- Tükör Csoport, és
- Nemzeti Élelmiszer Technológiai Platformok

Az időtartamok, az emberi és a pénzügyi erőforrások végesek, ezért különös figyelmet kell fordítani a leghatékonyabb felhasználásukra s arra, hogy minimális legyen az átfedés és a kettősség. Mindehhez sokkal nagyobb tudatosságra van szükség mind nemzeti, mind európai szinten, s biztosítani kell a párbeszédet a nemzeti szövetségek, a képzett ipari szakemberek, a kutató közösségek és a kormány között.

Az érdekelteltek elkötelezettségének javítása és az erőforrások használata

Közepes és kisvállalati (KKV) Munkacsoportok

Az élelmiszeripari KKV-k innovációs kapacitásainak a bővítése és a KKV-k innovációs folyamatba történő fokozott bevonása érdekében a munkacsoportok olyan tevékenységekre fejlesztenek ki ajánlásokat, amelyek az élelmiszeripari KKV-k versenyképességének a növelését szolgálják. A tevékenységek a Kommunikációval, a Képzéssel és a Technológiai Transzferrel és egyebekkel foglalkozó munkacsoportok valamint a Nemzeti Technológiai

Platformok által kialakított elképzelések szerint kerülnek majd végrehajtásra.

A főbb tevékenységek magukba foglalják:

- az élelmiszeripari KKV-k innovációját fokozó tevékenységekre vonatkozó ajánlásoknak a véglegesítését,
- a KKV-kkal kapcsolatos innovációs támogatási sémáknak a Nemzeti Technológiai Platformokkal való együttműködésben történő rendszeres áttekintésének a kialakítását,
- az együttműködési lehetőségek kihasználását az innováció és a versenyképesség területéhez kapcsolódó európai csoportos kezdeményezésekkel, és
- további ajánlások kifejlesztését a hatékony projekt menedzsmentre, az innováció finanszírozására, az élelmiszeripari KKV-k innovációs projektjeinek végrehajtásában a hálózati szolgáltatások támogatására.

Az élelmiszeripari KKV-k innovációs tevékenységét bővítő intézkedések magukba foglalják:

- az egyes vállalatok innovációs viselkedését és tapasztalatait figyelembe véve a KKV-k innovációját segítő ötletek fejlesztését,
- a KKV-k kapacitásának képzéssel, gyakorlati bemutatással és az ismeretek továbbításával történő bővítését,
- a tudományos-technológiai közvetítőknek és a kutatóknak a technológia transzfer, az üzleti támogatás, a projekt menedzsment és a tudás menedzsment technikák terén történő képzését,
- a nemzeti élelmiszer platformok adottságainak kihangsúlyozását, hogy nemzeti szinten több KKV kerüljön bevonásra (ez magában foglalja a nemzeti élelmiszer technológiai transzfer centrumok létrehozását és monitoringját),
- a KKV-k megvalósítható és előre tervezhető finanszírozási támogatását az innovációs folyamat összes lépésében EU, regionális és nemzeti szinten,
- a KKV-k innovációjának az olyan szolgáltatások meghatározásán keresztül történő támogatását, mint a projekt menedzsment, az üzleti támogatás, az innováció finanszírozása, a K+F eredmények hasznosítása.

Tükör Csoport

A nemzeti és egyéb támogató szervek összehozása érdekében Európa szerte működő Tükör Csoportra van szükség:

- a legjobb gyakorlat cseréjében, az átfedések és párhuzamosságok feltárása érdekében a nemzeti stratégiai kutatási programokra vonatkozó információk cseréjében, az eredmények megosztásában. Hosszabb távon a kutatási programok összekapcsolása és közös program felhívások kialakítása a cél („ERA-NET plusz” tevékenységekkel), és
- az ERA-NET számára a lehetőségek és a partnerek azonosításában.

Az ETP Tükör Csoportot 18 Nemzeti Élelmiszer Platform alapította a 2007-ben tartott első találkozó alkalmával.

A Tükör Csoport 3 Tevékenységi Csoportot hozott létre, amelyek feladata:

1. az Európai Kutatási Terület erősítése céljából stratégia és válasz kialakítása a jelenlegi FP7 élelmiszer és egészség közti együttműködésre vonatkozó felhívása vonatkozásában,
2. az átfedő kutatási területek azonosítása és az eredmények megosztása, és
3. áttekintés készítése a támogatási lehetőségekről.

A Tükör Csoport vezetőként fog közreműködni az élelmiszerkutatókat támogató szervek közötti transz-európai dialógusban, és abban, hogy az élelmiszerkutatókat támogató szervek és az ETP arra buzdítsák az érdekelteket, hogy a közös stratégiai célok megvalósítása érdekében kerüljék el a párhuzamosságokat és optimalizálják a kutatás támogatását.

Nemzeti Élelmiszer Platformok

A már létrehozott vagy a 33 országban (Európa szerte és Izraelben, Oroszországban és Ukrajnában) létrehozás alatt álló Nemzeti Élelmiszer Platformok a saját nemzeti nyelvükön továbbítják az ETP programját a nemzeti ipar, különösen a KKV-k, a kutatói közösségek és egyéb érdekeltek felé.

A további fő feladat a nemzeti élelmiszer platformok hálózati tevékenységének megerősítése és fejlesztése, valamint az együttműködési lehetőségeik kiaknázása.

A nemzeti élelmiszer platformok együttműködése és hálózati tevékenysége jelentősen hozzájárul:

- a tapasztalatok cseréjéhez,
- a legjobb gyakorlatok egybevetéséhez,
- annak biztosításához, hogy egy közös koherens élelmiszerkutatói program kerüljön végrehajtásra minden országban, és
- annak biztosításához, hogy a programjaik a többi európai ország programjaival harmonizálásra kerüljenek.

A tevékenységek magukba foglalják:

- a Nemzeti Élelmiszer Platformok közötti együttműködés fenntartását és kiterjesztését a tapasztalatok megosztásában, az új nemzeti platformok kialakításának elősegítésében, a meglévők működésének tökéletesítésében,
- támogatás biztosítását a nemzeti és regionális K+F és innovációs programok számára, nemzeti visszajelzés szolgáltatását az ETP előterjesztésekről,
- a technológiai transzfer fokozásához a legjobb gyakorlat és útmutatók kialakítását,
- az innovatív termékek, eljárások és szolgáltatások előmozdításához az élelmiszeripari KKV-k és a kutatást szolgáltatók, az élelmiszerlánc egyéb szereplői nemzeti, regionális és nemzetközi hálózatainak és csoportosulásainak létrehozását.

Nemzeti Élelmiszer Platformok

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	A technológia transzfer fokozása érdekében a legjobb gyakorlat útmutatók kialakítása és támogatása, köztük az eszközök, az eljárások, a vállalatok, a projekt menedzsment szolgáltatások támogatását, megfelelően adaptálva a regionális / nemzeti ipar -különösen a KKV-k- szükségleteihez valamint a kulturális és üzleti környezethez.			
Várható eredmény	Az élelmiszeripar - különösen a KKV-k - innovációs korlátjainak lebontását célzó nemzeti és európai kutatások és tanulmányok.	 	 	
Várható eredmény	Ajánlások és üzleti tervek létrehozása, valamint az innovációs projekteket támogató projekt menedzsment szolgáltatások fejlesztése.		 	
2. fő kutatási feladat	Innovatív termékek, eljárások és szolgáltatások előmozdítása érdekében az élelmiszeripari KKV-knak a kutatási intézményekkel és az élelmiszerlánc egyéb tagjaival való nemzeti, regionális és nemzetközi hálózatának és csoportjainak létrehozása.			
Várható eredmény	Hálózatok, panelek, csoportok a költségek megosztására, a közös K+F-re és az innovációs projektekre.		 	
Várható eredmény	Szervezeti megoldások, köztük nemzeti és regionális technológia transzfer centrumok, az ipar kutatási igényeinek és a nemzeti és nemzetközi szinten hozzáférhető szaktudás összegyűjtésére, összeillesztésére és támogatására.			

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
		 		
3. fő kutatási feladat	A nemzeti élelmiszer platformok együttműködésének fenntartása és elmélyítése érdekében a legjobb gyakorlatok cseréje, a tapasztalatok megosztása; az innováció elősegítésére új platformok kialakításának támogatása, a meglévők működésének javítása.			
Várható eredmény	Rendszeres európai és regionális találkozók a nézetek és tapasztalatok cseréjéhez.			
				
Várható eredmény	Kommunikációs eszközök a nemzeti élelmiszer platformok koncepciója és hatékonysága érdekében, és a sikertörténetek terjesztése.			
				
Várható eredmény	A nemzeti platformok működtetésére legjobb gyakorlat útmutatók.			
		 		
4. fő kutatási feladat	A nemzeti és regionális K+F és az innovációs programok prioritásainak meghatározásához a támogatás biztosítása, az élelmiszeripar, a kutatói közösségek és egyéb érdekelt felek közti hatékony nemzeti párbeszéd létrehozásával és fenntartásával visszajelzés az ETP előterjesztésekről.			
Várható eredmény	Nemzeti felmérések az élelmiszeripar, különösen a KKV-k K+F igényeinek változásáról.			
		 		
Várható eredmény	Az érdekelt felek nemzeti szintű rendszeres találkozói.			
				
Várható eredmény	Nemzeti K+F stratégiák és ezek megvalósítási terveinek fejlesztése és felülvizsgálata.			
				

ERA-NET-ek

Az Európai Kutatási Terület (ERA) létrehozására irányuló politikája részeként az Európai Bizottság a nemzeti kutatási programok európai szintű koordinálásának támogatására egy programot (ERA-NET) indított, amely a nemzeti stratégiai programok prioritásairól szóló információk kicserélése, a harmonizáció lehetőségeinek egyeztetése, az eredmények egymás közti megosztása, és nem utolsósorban a közös kiírások szervezése és irányítása végett összehozza a nemzeti támogató szervek képviselőit. Az élelmiszer szektorban csak egy ilyen hálózat (a SAFEFOODERA) került kialakításra, amelynek az élelmiszer-biztonsági kutatások koordinálásának a vizsgálata a feladata. Ez egyértelműen kimutatta, hogy az élelmiszer biztonság területén jelentős mértékben kettőztek a tagállamok erőfeszítései. Várhatóan hasonló lesz a helyzet egyéb élelmiszerkutatási területeken is. A SAFEFOODERA két közös felhívást kezdeményezett az élelmiszerek mikrobiológiájának vezető témakörében és az élelmiszer toxikológiai kutatások terén, amelyeket

az ERA-NET-ben résztvevő egyes tagállamok támogatnak. A SAFEFOODERA EU támogatási periódusa véget ért s fontos, hogy a tapasztalatok és a projektből nyert információk egyéb, az élelmiszerekkel kapcsolatos ERA-NET-ekkel való hatékony együttműködés érdekében hasznosuljanak. Az ETP javasolta, hogy az Európai Bizottság két további ERA-NET létrehozását támogassa:

- az élelmiszer és egészség, valamint
- a fenntartható élelmiszertermelés / élelmiszerlánc menedzsment területén.

Nemzetközi kapcsolódások

A Megvalósítási Terv számos fontos kérdése a világ egyéb régióiban is felvetésre került. Magától értetődően az e régiókban folyó stratégiai kutatási programok átfedéseket tartalmaznak az ETP Élelmiszer az Életért által javasoltakkal. Ausztrália, Brazília és Új Zéland kutatóival és érdekelt feleivel történt előzetes kapcsolatfelvétel azt jelezte, hogy készség van az információk megosztására, és ahol lehetséges, a kutatásban, a képzésben és az egyéb

tevékenységekben való közös részvételre. Kína és India gyors gazdasági fejlődése az ezen és egyéb országokkal történő technológiai és kutatási egyezmények aláírásában kulcs szerepet betöltő tisztségviselőkkel való kapcsolatfelvételt szorgalmazza. A folyamat elmélyítésében felbecsülhetetlenül fontosak lesznek az EU nemzeti kontakt-pont irodák és az európai üzletágak, egyetemek képviselői.

2008-ban az FP7 „Emberi pillér” munkaprogramja a nemzetközi kutatásokban résztvevők cseréjének sémájára (IRSES) vonatkozóan egy új felhívást tartalmazott, amely a világ többi részével való kutatási együttműködést, a kutatók cseréjét és azon területek azonosítását segíti elő, amelyeken a verseny helyett inkább az együttműködés lehetséges. Mindez és a kooperáció egyéb lehetőségei is kihasználásra kerülnek az Európán kívüli országokkal -különösen azokkal, amelyek tudományos és technológiai egyezményeket írtak alá az EU-val - történő tartós és kölcsönösen előnyös kapcsolatok támogatásában.

Az ETP Élelmiszer az Életért nagy jelentőséget tulajdonít a harmadik országokkal történő kölcsönösen előnyös együttműködésnek és kapcsolatoknak, s a kutatásokkal foglalkozó EU igazgatósággal közösen fogja vizsgálni, hogy miként lehet mindezt a lehető legjobban megtenni.

A befektetések és a haszon maximálása

Az ETP Élelmiszer az Életért áttekintette az európai élelmiszer piac nehézségeit. Arra a következtetésre jutott, hogy a kutatásokat nem csupán olyan tekintetben kell ösztönözni, hogy megállapítsák, hogy hol vannak a piac gyenge pontjai, hanem abban is, hogy mit kell tenni annak érdekében, hogy az elkövetkezendő években a piacok megtartsák a növekedési potenciáljukat.

Az Európai Bizottságnak az Európa vezető piacainak ösztönzésére irányuló jelenlegi politikája nem csupán a K+F szükségletekre fordít figyelmet, hanem azon kérdésekre is, amelyek szerint a technológiai nyomásban bízó egyszerű ösztönzés helyett inkább a piacok előre vitelére van szükség. Az élelmiszer és ital szektornak meg kell határoznia a fő piacait, és azonosítania kell, hogy mely egyéb, a piacot befolyásoló összes szereplő összehangolt bevonását tartalmazó kérdésekkel kell foglalkozni a piaci siker holisztikus megközelítéséhez.

Jelen Megvalósítási Terv egyértelműen demonstrálja, hogy a piaci siker hatékony ösztönzéséhez szükséges erőforrások tekintetében lépésváltás lesz az európai stratégiai és alkalmazott kutatások ismételt irány szabásában - orientálásában. A tagállamoknak meg kell egyezniük, hogy európai szinten milyen stratégiai élelmiszerkutatást kell végezni. Számos európai stratégiai kutatás kapcsolódhat nemzeti kutatási tevékenységekhez és biztosíthatja, hogy az erőforrások koordináltak és célzottak legyenek, ugyanakkor néhány erőforrás fontos kiegészítő tevékenységekre irányulhat. Jelenleg a tudományos

kutatásokra fordított támogatások 95%-a nemzeti támogatás, s csak a fennmaradó rész származik a keret programok által nyújtott támogatásból. Ez különösen a mezőgazdasági – élelmiszer szektorban jelent akut problémát.

A nemzeti erőforrások hatékony koordinálásának problémája összetett kérdés. A párn Európai Kutatási Terület és az európai iparfejlesztési politika még közel sem megfelelő, s a nemzeti erőforrásokat nem optimálisan használják. Alapvetően fontos, hogy olyan politika kerüljön megvalósításra, amely támogatja az integrációt, s az ipari szektorral való szoros együttműködésre ösztökéli az innovatívabb kutatási szervezeteket, hangsúlyozza a legjobb gyakorlatot és ösztönzi ezek átvételét. Ez a legfontosabb limitáló tényezője a hatékony innovációnak. E kérdésekkel mind az ETP Tükör Csoportnak, mind a Bizottságnak (az ERA-NET-ek kiterjesztésével) mint prioritást élvező területekkel kell foglalkoznia.

Munkacsoportok:

A Stratégiai Kutatási Terv és a Megvalósítási Terv kidolgozása során a KKV-k szükségleteinek azonosítása és a szükségletek prioritásainak meghatározása céljából Munkacsoport került felállításra.

A kisvállalati Munkacsoport modellként fog szolgálni egyéb tevékenységek számára. A Munkacsoportok a következő területeken kerülnek majd kialakításra:

- FP7 támogatások Munkacsoport feladata az ipar és az innováció igényeinek legjobban megfelelő FP7 felhívások kialakítása érdekében a tevékenységek azonosítása, meggyezés és a tevékenységek végrehajtása.
- Képzések Munkacsoport feladata: az élelmiszer szektor pályakezdőinek képzése struktúráinak és mechanizmusainak azonosítása és támogatása, az élelmiszeriparban dolgozók továbbképzése, és az innovációhoz szükséges rugalmas munkaerő érdekében keretrendszer biztosítása.
- Közös Technológiai Kezdeményezés (JTI) Munkacsoport feladata: az élelmiszer és ital feldolgozó szektor számára Európa szerte a köz és a magánszféra partnerségének létrehozása lehetőségeinek a vizsgálata az ETP Stratégiai Kutatási Tervére épülve.
- Nemzetközi Munkacsoport feladata: az innováció fejlesztésének és az európai élelmiszer szektor szempontjából fontos tudomány és technológia területén lévő legjobb gyakorlatnak az előmozdítása, adaptálása és támogatása.

A létesítmények közös használata

Az ipar és a kutatással foglalkozó szervezetek számára kulcsfontosságú a létesítmények közös használata. A kettős cél a következő lesz:

- a létesítmények közös használatára irányuló európai stratégia kialakítása, és
- a kulcs létesítményeket biztosító európai fórumának létrehozása.

Logikai megközelítésre van szükség, amely a következők szerinti:

- olyan kiválósági hálózatok azonosítása, amelyekben kulcsfontosságú a létesítmények közös használata,
- a feldolgozással és fogyasztókkal kapcsolatos K+F programokra, az élelmezés új technológiáira összpontosító európai projektek meghatározása,
- az új technológiák és a létesítmények vonatkozásában a tudományos szükségletek és az ipari lehetőségek meghatározása,
- közös és régiókra összpontosító létesítmények (pl. KKV-k, kezdő vállalkozások) listájának vázlatos összeállítása,
- az Európán kívüli kezdeményezések összehasonlító elemzése,

- a legjobb gyakorlatok bemutatása (regionális, nemzeti és európai szinteken),
- a létesítmények használatának legjobb és leghatékonyabb formáinak létrehozása, és
- a létesítmények közös használatára irányuló kezdeményezések érdekében szervezeti formák kialakítása (tudományos és menedzsment szinten).

Az eredmények várhatóan magukba foglalják:

- a létesítmények közös használatának jövőképét és stratégiáját,
- a legjobb gyakorlat kezdeti eredményeit, és
- az európai létesítmények és infrastrukturális erőforrások optimalizálását.

A létesítmények közös használata

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	Az európai létesítmények közös használata víziójának és stratégiájának kialakítása.			
Várható eredmény	Létesítmények közös használata víziója és stratégiája.			
		 		
Várható eredmény	A legjobb gyakorlatok leírása.			
		 		

Infrastruktúra

A 6. keretprogram során Európa jövőbeli tudományos és gazdasági fejlődéséhez szükséges kapacitások kiépítése és kritikus tömegű előmozdítása érdekében új eszközök / módszerek kerültek bevezetésre. Sok kiválósági hálózat (NoEs) alakult az élelmiszerlánc területén. Ezen hálózatok programjában benne volt azon igény, hogy a tevékenységüket a 6. keretprogram nyújtotta támogatási perióduson túl is támogassák és irányítsák.

Sok hasonló hálózat 6. keretprogramban való támogatása a végéhez közeledik, s egyértelmű, hogy a támogatások folytatása iránti kihívás jelentős mértékben növekedett.

Az Európai Élelmezési Kutatási Infrastruktúra (ENRI) koncepciója annak példája, hogy mit lehetne elérni és milyen extra hozzáadott érték képződne a jelenleg önálló tevékenységek területeinek az összehozásával.

Az ENRI-ben a modern táplálkozástani kutatások elvégzéséhez szükséges összes elem a táplálkozással kapcsolatos kutatások igényeihez lenne igazítva, és környezeti szabvány előírásokba s moduláris adatbázisokba integrált bioinformatikai hálózatba lenne beágyazva.

Az ENRI beépíthető lenne a 6. keretprogram kiválósági hálózataiba (NuGO és EuroFIR) és aktív

terjesztési és fenntarthatósági stratégiája is kidolgozásra kerülne.

Az EuroFIR mind a tápanyagok összetevőire és biológiai hatásaira, mind a tápanyagnak nem számító anyagok vélt egészségügyi előnyeire kiterjedő adatbankokat hozott létre, amelyek Európa számára egyedi erőforrások, s biztosítani kell a folyamatos fenntartásukat és bővítésüket. Az Európai Élelmiszer Biztonsági Hivatal (EFSA) közelmúltban hirdetett meg egy tendert az élelmiszerek bioaktív alkotói adatbázisának a létrehozására, amely némi támogatást nyújthat a bioaktív komponensek adatbázisának fenntartására és fejlesztésére. A Megvalósítási Terv összes területét megerősítő jelenlegi munka kiterjesztéseként figyelmet kell fordítani:

- a szabványosított Európai Élelmiszer Adatbank rendszerek összehangolására, Interneten keresztül történő összekapcsolására és európai szintű fenntartásukra,
- az élelmiszer adalékokban lévő tápanyag összetételi adatok cseréjére vonatkozó szabvány támogatására,
- az EU országok élelmiszerekre vonatkozó adatai minőségének a növelése érdekében a tanúsított eljárások és protokollok átvételére,
- az élelmiszer adatbank rendszereknek az élelmiszer beviteli és járványtani adatbázisokkal történő összekapcsolására,

- a nemzetközi harmonizáció biztosításához az európai élelmiszerek osztályba sorolásának bővítésére,
- az élelmiszerek tápértékére vonatkozó információk összekapcsolására az eredetiségre, a betakarítást követő kezelésekre és a feldolgozásra vonatkozó adatokkal,
- az európai és egyéb országok (különösen az Európába jelentős mennyiségű élelmiszert exportáló) élelmiszer adatbank rendszereinek és mérési módszertanának összekapcsolására, és
- a kutatási stratégiákra történő hatékony célzás és összpontosítás biztosításához forgatókönyv tanulmányok kezdeményezésére.

Nagyon valószínű, hogy egyéb infrastrukturális lehetőségek is fel fognak merülni, s az ETP kezdeményező lesz a fejlesztésük támogatásában.

Kapcsolatok egyéb Európai Technológiai Platformokkal

Az ETP Élelmiszer az Életért kapcsolódik az élelmiszer, mezőgazdaság és halászat elvárásainak megfelelő tudás alapú bio-gazdaság (KBBE) szektorral és az ETP-kezt magába foglaló 7. keretprogram biotechnológiai témakörével, amelyek a növények biotechnológiájával, az élelmiszer láncsal, az ipari biotechnológiával, az állattenyésztéssel, az erdőgazdálkodással, a bio-üzemanyagokkal, a globális állategészségüggyel, és az akvakultúrával foglalkoznak.

A létező KBBE Technológiai Platformok a stratégiai kutatási programjaikban való előrelépés érdekében egyesítették erőforrásaikat, s az új 7. keretprogram projekt, a BECOTEPS 2009 és 2010 során kerül majd végrehajtásra.

Az ETP Élelmiszer az Életért a Jövőkép Dokumentumának, a Stratégiai Kutatási Tervének és jelen Megvalósítási Tervének kialakítása során kihasználta a fejlettebb ETP-k által nyújtott tapasztalatokat és legjobb gyakorlatot, s most az ETP is szívesen megosztja másokkal a tapasztalatait.

Az ETP támogatása

Szervezeti és kommunikációs kérdések

A kommunikáció fő csatornájával az ETP honlapja és negyedévenként megjelenő hírlevele szolgál majd. A Megvalósítási Terv előrehaladásával a közzétett információk egyre sokoldalúbbak lesznek.

A célnak való megfelelés biztosításához az információk természete és tartalma szerint az ETP által használt információs csatornák a jövőben rendszeresen felülvizsgálatra és megújításra kerülnek.

Az információk az olyan meglévő információs csatornákon keresztül kerülnek majd közlésre, mint a CORDIS, a CIAA, a Nemzeti Technológiai Platformok, a fogyasztói szervezetek, NGO-k,

professzionális szervek (mint az EFFoST, az EuCheMS), az Európa Parlament és nemzeti parlamentek, a kereskedelmi és szakfolyóiratok, az ETP-vel kapcsolatos előadások, melyek közvetlenül a honlapon lesznek hozzáférhetőek angolul vagy a fordításukat követően a nemzeti nyelveken.

„Vezető Piac Kezdeményezés”

Az ETP a „Vezető Piac Kezdeményezés”-re (Lead Market Initiative - LMI) az egészséges élelmiszer szektor 1. Fő Mozgatórugón belüli meghatározásával reagált. Ezen a területen rejlenek a legnagyobb piacnövelési lehetőségek, s ez foglalkozik a fogyasztóknak az egészség és a változatos étrend iránti növekvő igényével. A kérdéskör elemzése, amellyel e szektor szembenéz, a K+F-re csakúgy kiterjed, mint az olyan területekre, ahol további tennivalók szükségesek, ha piaci sikert akarunk elérni. Az élelmiszer szektor számára 2008-ban a 7. keretprogram együttműködési pillérének részeként az „Élelmiszerek, Mezőgazdaság és Halászat, valamint Biotechnológia” témakörében egy „vezető piac kezdeményezés”-re összpontosító felhívás került meghirdetésre.

Az LMI a jelenleg létező dinamikus piacok területén kínál lehetőséget az ETP munkájának a folytatására. Ez az ETP két másik Fő Mozgatórugója szempontjából is fontos. A lehetőségek a növekvő piacok részletes elemzésének eredményétől függenek majd. A jelenleg támogatott ETP programban nem volt lehetséges ilyen elemzések elvégzése.

Az Európai Bizottság a közelmúltban jelentette be, hogy a mezőgazdaság és az élelmiszeripar versenyképességével kapcsolatos kérdésekben és az élelmiszer-biztonság, egészség és környezet kihívásainak megfelelően megalakul a „Mezőgazdaság és Élelmiszeripar Versenyképessége Magas Szintű Csoportja”. Az ETP a különleges helyzetéből adódóan adatokat szolgáltat e csoportnak és javaslatokat tesz az ipar szerkezetéhez igazodó egyedi támogatási mechanizmusokra és a változatos lehetséges támogatási forrásokra.

Közös Technológiai Kezdeményezés

A Közös Technológiai Kezdeményezések (JTI) a hosszú távú támogatásoknak a magán szektorból és a nemzeti valamint az európai közszférából származó befektetéseknek a kombinálásán alapuló útját kínálják, s magukba foglalják a keretprogramokat, s talán az Európai Befektetési Banktól származó pénzügyi támogatásokat. A partnerség azon technológiákra összpontosít, amelyek Európa jövője szempontjából stratégiai jelentőséggel bírnak.

Az ETP Élelmiszer az Életért Stratégiai Kutatási Programja a magán és a közszférától bemenetként jelentős a kutatásokat igényel.

Két forgatókönyvre lehet számítani:

- egy széleskörű EU magán és közszféra partnerségre, vagy
- a létező magán és közszféra partnerkapcsolatok „szuper ligájára”.

Kapcsolatok a politika alakítóival

A hatékony működés érdekében az ETP-nek mind nemzeti mind európai szinten kapcsolatot kell tartania a politika alakítóival. A CIAA-nak kiválóak a kapcsolatai az Európa Parlamenttel és annak Kutatási Bizottságával. A mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban tevékenykedő multinacionális vállalatok is kiépítették az Európai Bizottság és a Parlament képviselőivel történő megbeszélések és kapcsolattartás csatornáit, s ezek is kiaknázhatók.

Az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT)

Reálisan nézve kicsi annak az esélye, hogy az élelmiszer bekerüljön azon területek közé, amelyeket a „Tudás és Innovációs Közösségek” (KICs) két vagy három kezdeti csoportja képvisel az Európai Innovációs és Technológiai Intézetben belül. Az ETP ezért követni fogja e KIC-ek fejlődését s a lehetőségekre tekintettel felveszi a kapcsolatot az Európai Innovációs és Technológiai Intézet irányító testületével.

Az új generáció élelmiszer tudósainak és technológusainak oktatása

A 7. keretprogram együttműködési pillérének részeként az élelmiszerek, a mezőgazdaság és a halászat, valamint a biotechnológia témakörében 2008-ban közzétett felhívása követelményként foglalja magában a jövő élelmiszer tudósai és technológusai iránti igényt, akiket főként az ipar (köztük a KKV-k), az egyetemek és kutatói centrumok, az NGO-k, a kormányzat és a támogató szervek alkalmazzák majd.

A képességek széles skálájára lesz majd szükség, mely a múlt generációinak szakértelmét fogja kiterjeszteni; köztük különösen a rugalmasságot, a jó kommunikációs és személyek közötti eszmecsere képességét, valamint a tudatosságot a különböző érdekelt közösségek igényeiben, a szellemi alkotásokban és a vállalkozói tevékenységekben, a nemzetek közötti együttműködésben.

Kommunikáció, képzés és technológia transzfer

A kommunikáció, képzés és technológia transzfer három különböző de mélyen egymásba fonódó területe az európai élelmiszer feldolgozóipar magas színvonalá megőrzésének.

Egy sikeres élelmiszer piac a szakértelem és a széleskörű ismeretek hatékony kölcsönhatását, a fogyasztói és viselkedés tudományok kérdéseinek, a táplálkozás, az élelmiszer biztonság kérdéseinek, az információs technológiának, az élelmiszer feldolgozási technológiáknak és az élelmiszerlánc

menedzsment azon elemeinek megértését igényli, amelyek megalapozzák egy vállalat sikerességét, legyen az nagy vagy kicsi.

Ahol a felsorolt szerteágazó szakértelem nem integrálható és nem alkalmazható egy vállalatban belül, ott alapvető fontossága van a jól finanszírozott és hatékony regionális technológiai transzfer centrumokhoz való egyszerű hozzáférésnek.

Kommunikáció

Az Európai Élelmiszertechnológiai Platform kommunikációs eleme összefüggő és tartós programok kezdeményezését igényli. A hatékony kommunikációs stratégiának bizalomra és megbízhatóságra kell épülnie, amelyek nem érhetők el rövidtávon. A kommunikáció a következőkben felsorolt séma szerint szerkeszthető. A séma logikája relációs, s kapcsolatot teremt a hatékony kommunikáció különböző szempontjai között.

Fogyasztó orientált kommunikációs kezdeményezések

Ezek a tevékenységek gyakorlatias jellegűek lesznek, állandó és folyamatos kapcsolatot biztosítanak a fogyasztók és az "esernyő szerepet betöltő" fogyasztói szervezetek között. Egyben az élelmiszerekre vonatkozó közvetett és közvetlen témakörökkel fontos társadalmi párbeszédet is biztosítanak a kormányzati és nem kormányzati testületek között.

A kommunikációnak következő két vonala kerül majd támogatásra:

1. A fogyasztóktól a vállalatokhoz: A fogyasztói elvárásokra vonatkozó információk, s az, hogy mit várnak el a fogyasztók a vállalatoktól, hogy megfeleljenek az elvárásaiknak.

2. A fogyasztóktól a kutatókhoz: A fogyasztói elvárásokra vonatkozó információk, hogy miért gyanakszanak gyakran a fogyasztók az élelmiszer szektor új fejlesztései hallatán, s az, hogy mit várnak el a fogyasztók a kutatóktól, hogy megfeleljenek az elvárásaiknak, s hogy a kutatók az erőfeszítéseiket úgy (és olyan területekre) összpontosítsák, ahogy azt a fogyasztók méltányolják.

Vállalat orientált kommunikációs kezdeményezések

Javítani kell az európai élelmiszeripar vállalataival való párbeszédet, hogy a vállalatok jobban motiváltak legyenek az alkalmazott kutatásra és innovációra. A megbízható információval való ellátás és a megfelelő új kommunikációs technológiák használata -beleértve a nemzeti szintű közvetlen kapcsolat- létre fogja hozni az ETP és a nemzeti platformok „bizalmon alapuló partnerségét”.

Létfontosságú, hogy az újonnan alakuló hálózatokból minden résztvevő vállalatnak világosan azonosítható előnyei származzanak. Ezért a hatékony kommunikációs rendszer vállalati

szintű kezdeményezéseket igényel. A kezdeményezéseknek a legjobb létező gyakorlatra építve a meglévő hálózatok megerősítésére és értékelésére kell törekedniük.

A kommunikáció megfelelő, témakörhöz kapcsolódó vonalai a következők:

1. Vállalatoktól más vállalatok felé: információcsera a létező kihívásokról, lehetőségekről és tapasztalatokról.

2. Vállalatoktól a fogyasztók felé: független kommunikációs csatornák létrehozása (amely nem korlátozódik az egyes vállalatok saját kereskedelmi érdekeire), amelyben a vállalatok a fogyasztói szervezeteknek el tudják magyarázni és meg tudják velük beszélni a vállalatok helyzetét, különösen azon szabályozó kényszereket, amelyek akadályozzák őket a fogyasztói elvárások teljesítésében, hogy azonosításra kerüljenek azon közös érdeklődésre számot tartó témakörök, amelyek a helyi és az EU szintű rendeletek tökéletesítéséhez vezetnek.

3. A vállalatoktól a kutatók felé: A vállalatokat (különösen a KKV-kat) érdeklő problémákra és lehetőségekre vonatkozó azon információk, amelyekbe a kutatók bevonása előnyös lehet a vállalatok számára, különösen a több vállalatot érdeklő témaköröket hangsúlyozva.

Kutató orientált kommunikációs kezdeményezések

A társadalom gazdagsága és jóléte érdekében a tudományos közösséget ösztönözni kell, hogy az ipar számára sokkal hatékonyabban és gyorsabban közvetítse a termékek és szolgáltatások fejlesztéséhez szükséges új tudást.

A megfelelő kommunikációs csatornák:

1. A kutatóktól más kutatók felé: a kutatók hagyományos akadémiai értékek szerinti versengésének revíziója, amelynek következtében a kutatás kimenetének minősége a társadalom számára nyújtott előnyök alapján kerül értékelésre és nem aszerint, hogy milyen nehéz volt elérni azt.

2. A kutatóktól a fogyasztók felé: független kommunikációs csatornák létesítése (amely nem korlátozódik az egyes kutatói közösségek saját érdekeire), amelyben a kutatók a fogyasztói szervezeteknek el tudják magyarázni és meg tudják velük beszélni a munkájuk helyzetét, különösen azon szabályozó kényszereket, amelyek akadályozzák őket a fogyasztói elvárások teljesítésében, hogy azonosításra kerüljenek azon közös érdeklődésre számot tartó témakörök, amelyek a helyi és az EU szintű rendeletek tökéletesítéséhez vezetnek.

3. A kutatóktól a vállalatok felé: független kommunikációs csatornák létesítése (amely nem korlátozódik az egyes kutatói közösségek saját érdekeire), amelyben a kutatók a vállalati szervezeteknek el tudják magyarázni és meg tudják velük beszélni a munkájuk helyzetét, hogy azonosításra kerüljenek azon közös érdeklődésre számot tartó témakörök, amelyek a helyi és az EU szintű akadémiai közösségek összpontosításának tökéletesítéséhez vezetnek.

Kommunikáció

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	Fogyasztó orientált kommunikációs kezdeményezések.			
Várható eredmény	A szakmai szervezetek folyamatos kommunikációja a fogyasztókkal.			
				
2. fő kutatási feladat	Vállalat orientált kommunikációs kezdeményezések.			
Várható eredmény	Kommunikációs menedzsment rendszerek a nemzeti élelmiszer KKV-k hálózatainak új információval való rendszeres ellátására.			
		  		
Várható eredmény	Az élelmiszeripari vállalatokat érdeklő naprakész információk biztosítása			
		 		

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
3. fő kutatási feladat	Kutató orientált kommunikációs kezdeményezések.			
Várható eredmény	A támogatások elosztási alapelveinek revíziója révén javított kommunikáció.			
				

Képzés

A képzés mind a tudás bővítésének mind a tudás versenyképességgé alakításának kulcseleme. Az élelmiszeriparban dolgozók hatékony képzése és oktatása létfontosságú a kiváló minőségű élelmiszer előállítás bázisát jelentő képességek megszerzése és fenntartása szempontjából. Az általános stratégiai cél az európai élelmiszeriparban a kiváló és hozzáértő munkaerő által történő versenyképessé tétele. A világos célkitűzés a kutatás és alkalmazás között jelenleg meglévő innovációs rés bezárása. A megvalósítás a következők szerint fog alakulni:

- Az élelmiszer tudomány elérhetővé tétele az élelmiszeripar számára és az élelmiszer tudomány felhasználhatóvá tétele a dolgozók folyamatos képzésében.
- Európai tudás terjesztő hálózat felépítése a létező képzési források felhasználásával az összehangolt képzési tevékenységek alkalmazásához.

Célok:

- A technológiai – tudományos közvetítők (TSM - Techno Science Mediators) diplomájának

európai hálózatával kapcsolatos elképzelések népszerűsítése és ismertetése, s amennyiben lehetséges, a technológiai – tudományos közvetítők számára európai hálózat előadói diploma létrehozása.

- Képzési lehetőségek kialakítása, naprakésszé tétele és tökéletesítése az élelmiszeripar számára minden európai országban.

Az élelmiszerekkel kapcsolatos fejlett európai képzési és technológia transzfer alap fogja biztosítani a teljes szakértelemmel bíró professzionális előadók tömegét, akik a szakértelmüket különböző országokban fogják alkalmazni. Jelenleg azonban nincs minden országnak birtokában az élelmiszeripari vállalatok lehetőségeit teljesen kiaknázó megfelelő képzési infrastruktúra, ezért az EFATTT (Európai Fejlett Képzési és Technológia Transzfer Alap) az ipar számára nyújtandó előnyök maximalása érdekében a második fontos szerepéből adódóan koordinálni fogja a nemzeti képzési tevékenységeket.

Képzés

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
1. fő kutatási feladat	Az Európai Fejlett Képzési és Technológia Transzfer Alap létrehozása.			
Várható eredmény	Az Európai Fejlett Képzési és Technológia Transzfer Alap létrehozása és előadói diploma a technológiai – tudományos közvetítők számára.			
				
Várható eredmény	Naprakész és javított képzési lehetőségek az élelmiszeripar számára több mint 30 európai országban.			
				

Technológia transzfer

A technológia transzfer legegyszerűbb megfogalmazásban a létező tudás megfelelő formába öntése, hogy azt az ipar új termékek, eljárások és szolgáltatások kifejlesztésére tudja használni. Mivel az európai élelmiszer és ital gyártó

iparban egyértelműen innovációra van szüksége, a jövő sikerének zálogát a hiteles innovációt és kapcsolódó megoldásokat nyújtó partnerek jelentik.

Az előző elemekkel összhangban, a kommunikációnak és a képzésnek, két egymást

kiegészítő megközelítése javasolt: először, a vállalatok erőfeszítéseinek intenzívvé tétele, hogy mint innováció vezérelt egységek legyenek részei az innovációt végzők együttes hálózatának; valamint másodsor, a technológia transzfer erőforrásoknak felhasználó orientált filozófián alapuló hálózattá alakítása, arra ösztönözve a TT szolgáltatókat, hogy szakértelmüket, emberi tőkéjüket és szervezeti felépítésüket úgy alakítsák, mint valós szolgáltatót nyújtók.

A legjobb gyakorlatok és tapasztalatok folyamatosan felülvizsgálatra kerülnek, s a megfelelő stratégia kerül elfogadásra.

Célkitűzés:

- A Technológiai – Tudományos Közvetítői Hálózat kezdeményezés fejlesztése
- A sikeres technológia transzfer európai és nemzeti szintű ajánlásainak kidolgozása a nemzeti technológiai platformokkal való konzultáció alapján

Nemzeti szinten a párn európai diplomával rendelkező „technológiai-tudományos közvetítők” (TSM) fogják alkotni a fő erőforrását az élelmiszeripari vállalatok számára nyújtandó technológia transzfernek, s ez döntő eszköze lesz a technológia transzfer javításának. A technológia transzfer javításának kulcsa egy rugalmas hálózati megközelítés lesz.

A sikeres technológia transzfernek nincs általános érvényű képlete. Amikor már több transzfer tevékenység is végrehajtásra kerül, az ETP-nek tanulnia kell belőlük, meg kell ismernie erősségeiket és gyengeségeiket. „Az élelmiszer az életért”

Európai Technológiai Platform a kutatás és az ipar közti transzfer sikereinek és hiányosságainak a kiderítésével kerül majd végrehajtásra. A sikerek és hiányok kiderítésében elemzésre kerülnek a kezdeményezéseket jellemző azon benchmark adatok, amelyeket az egyes kezdeményezések a magas vagy alacsony elégedettség rangsora szerint az élelmiszeripartól kaptak. Kidolgozásra kerülnek azon javaslatok is, amelyek iránymutatást nyújtanak abban, hogy miként alkalmazzák ezeket adatokat az európai élelmiszeripar területéhez kapcsolódó képzési adottságokat, kutatókat és know-how-t biztosító szolgáltatókat. E javaslatok jelentik majd a bázisát a technológiai- tudományos szolgáltatók hálózatának és döntő mértékben hatással lesznek az ETP sikerességére.

Megközelítés

- A kommunikációs tevékenység érdekében és annak optimális támogatásához a technológiai – tudományos szolgáltatók hálózati környezetének meghatározása.
- Nemzeti cselekvési programcsomagok meghatározása.
- A nemzeti legjobb gyakorlatok alapján a technológia transzferben élenjárók csoportjának kialakítása.
- A benchmark adottságokat használó technológiai- tudományos szolgáltatói alap programok vizsgálata és felügyelete.
- A nemzeti és nemzetközi szintű információcsere érdekében a hálózatok növelési lehetőségeinek vizsgálata.
- Az élelmiszeripari KKV-k támogatását javító új formák meghatározása érdekében a legjobb és a legrosszabb gyakorlatot megkülönböztető jellemzők és esettanulmányok elemzése.
- A KKV partnerkapcsolati programok hatékonyságának elemzése és az őket támogató tevékenységek egységesítése.
- Az élelmiszeripar és a tudást szolgáltatók együttműködésének a javítására egyedi célokot szolgáló projekt támogatási tervek kidolgozása.
- Az élelmiszer szektor általános stratégiáján alapulva nemzeti kezdeményezések kidolgozása (pl. amilyen a „Food and Nutrition Delta” Hollandiában).
- Az élelmiszeripari KKV-k innovációjának javítását szolgáló kollektív kutatás, marketing és ellátási lánc erőforrás menedzsment tevékenységek legjobb használata formáinak fejlesztése.

Az összes felsorolt célkitűzés egymás mellett kerül megvalósításra, szoros kölcsönhatásban az információkkal és az eredményekkel. Mindez összefüggő eredmények kifejlesztéséhez fog vezetni, s az Európai Fejlett Képzési és Technológia Transzfer Alap (EFAFTTT) adatokat fog szolgáltatni a technológiai – tudományos közvetítői (TSM) hálózat számára.

Technológia transzfer

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
fő kutatási feladat	A technológiai – tudományos közvetítői hálózat kezdeményezés kialakítása és európai és nemzeti szinteken sikeres technológia transzfer ajánlása.			
Várható eredmény	Technológia – tudományos közvetítői hálózat kezdeményezés.			
				
Várható eredmény	Naprakész és javított képzési lehetőségek az élelmiszeripar számára több mint 30 európai országban.			

	Támogatás forrása	A projekt típusa	Emberi erőforrás	Támogatás összege
		 		

2. melléklet: Az ETP Élelmiszer az Életért támogatási lehetőségei

Társadalmi támogatás

A 2007 – 2013 közti FP7 keretprogramban az ETP-nek leginkább a „Kooperációs pillér”-ben van lehetősége a támogatásra, az egyéb területeken csupán korlátozott mértékben. A keretprogram által nyújtott támogatások négy „pillér” szerint oszlanak meg:

- „Kooperációs pillér” (32,37 milliárd Euró). A főbb témakörök: „Egészség” (6,05 milliárd Euró); „Élelmiszer, mezőgazdaság, biotechnológia” (1,94 milliárd Euró); Nano termelés (3,5 milliárd Euró)
- „Gondolatok pillér”: 7,46 milliárd Euró
- „Emberek pillér”: 4,73 milliárd Euró
- „Kapacitások pillér”: 4,22 milliárd Euró

Közös Technológiai Kezdeményezés (JTI)

A Közös Technológiai Kezdeményezések (JTI-k) jogi személyek, amelyek a köz és magánszféra együttműködésének új útját jelentik az ipari kutatás és fejlesztés területén. A JTI-k elsődlegesen az Európai Technológiai Platformok munkáján alapulnak.

ERA-NET-ek

Az Európai Kutatási Terület Hálózatok (ERA-NET-ek) a nemzeti támogató szervek együttműködései; a SAFEFOOD ERA-NET hamarosan befejeződik. A Stratégiai Kutatási Tervében az ETP kérte az Európai Bizottságot, hogy támogassa további két hálózat kialakítását (az élelmiszer és egészség, valamint a fenntartható élelmiszertermelés / élelmiszerlánc menedzsment témakörben). Az ERA-NET-ek a nemzeti kutatási támogatások lényeges elemei és kapcsolatot jelentenek az ETP Tükör Csoporthoz.

Nemzeti kormányok

A kutatási támogatásoknak 95%-a az európai nemzeti kormányoktól származik, míg a maradék a keretprogramból. A Tükör Csoport és az ERA-NET-ek mechanizmusként szolgálnak a nemzeti támogatási programok prioritásainak meghatározásában, az eredmények és a legjobb gyakorlat cseréjében, az átfedések és a kettőződés minimálisra csökkentésében, a nyílt vagy közös felhívások azonosításában.

Magán támogatások Versenyképesség és Innovációs Program (CIP)

A versenyképesség és az innováció a két kulcs tényezője az európai fenntartható fejlődésnek és a több és jobb munkahely biztosításának. Az Európai Bizottság fogja irányítani ezt az új programot, amely az Ipari – Vállalati Igazgatóság, a Társadalmi Információs Igazgatóság, valamint a Szállítási és Energetikai Igazgatóság munkáját hidalja át. A hét évre szóló költségvetés 3,6 milliárd Euró. A CIP:

- elő fogja segíteni a vállalatok versenyképességét (különösen a KKV-két),
- támogatni fogja az innováció minden formáját,
- támogatni fogja az olyan tevékenységeket, melyek a vállalatok innovációs kapacitásait bővítik,
- fokozni fogja az új kommunikációs technológiák, a környezetbarát technológiák, és a hatékony és megújuló energiaforrások használatát.

A program a következő három pénzügyi eszköz segítségével ad átfogó választ az egyszerűbb, átláthatóbb és jobban célzott EU tevékenységeket sürgető Lisszaboni felhívásra: 1) a KKV-k növekedése és innovatív képessége; 2) a KKV-k garancia képessége; 3) kapacitásbővítő séma.

Európai Befektetési Bank (EIB)

Az Európai Befektetési Bank szerepe a tagországok integrációjának, kiegyensúlyozott fejlődésének, gazdasági és társadalmi kohéziójának az elősegítése. Az EIB növeli a létfontosságú támogatásokat a tőke piacokon, kedvező feltételekkel nyújt kölcsönt az EU eljövendő projektjeihez. Az EIB a tevékenységét folyamatosan az EU fejlesztési politikájához igazítja.

EUREKA

Az EUREKA a K+F piac orientált pán európai hálózata, amely az európai versenyképesség növelését azon vállalatok, kutatási centrumok, és egyetemek támogatása által segíti, amelyek pán európai projekteket hajtanak végre az innovatív termékek, eljárások és szolgáltatások fejlesztésére. Az EUREKA tematikus hálózatokat fed le, amelyek egy-egy specifikus technológiai vagy üzleti területre összpontosítanak. Az EUREKA projektek a jólétet, a biztonságot, a környezetvédelmet és a foglalkoztatást támogatják Európában és Európán kívül. A vállalatok innovációra való ösztönzésével az EUREKA a keretprogramot egészíti ki, hogy az európai céloknak megfelelően 2010-re a kutatási támogatások a GDP 3%-át tegyék ki.

Nemzetközi Élet Tudományi Intézet (ILSI)

Ez a non profit, világszerte működő alapítvány az olyan tudományos kérdések megértését segíti, mint a táplálkozás, az élelmiszer-biztonság, a toxikológia, a kockázat becslés és a környezetvédelem. A tudósok, a kormányzat, az ipar és a társadalom összehozásával az ILSI a társadalom széles rétegeinek jólétével kapcsolatos problémák kiegyensúlyozott megközelítésű megoldásait keresi. Az ILSI a WHO-hoz mint nem kormányzati szervezet kötődik és speciális tanácsadói státusa van a FAO-val. Az ILSI Europe az európai partnerek igényeire fókuszál.

Az ipar egyéb formái

A biztosítási szektor érdeklődést mutat az egészség és a jólét fenntartására, s forrásként szolgálhat az egyes egészséggel kapcsolatos projektekből.

KKV-k

A KKV-k támogatása a nemzeti csatornákon és a 7. keretprogram „Kapacitások pillérén” keresztül lehetséges, amely a kutatásokban a KKV-k multinacionális konzorciumainak és szövetségeinek kínál támogatást.

Confédération des Industries agro-alimentaires de l'UE
Confederation of the food and drink industries of the EU

CIAA AISBL
Avenue des Arts 43
1040 Brussels
Belgium
Phone: +32 2 514 11 11
Fax: +32 2 511 29 05
ciaa@ciaa.eu
www.ciaa.eu

Az Élelmiszer az Életért Európai Technológiai Platform Megvalósítási Tervének teljes angol nyelvű anyaga
letölthető az Európai Élelmiszer és Ital Gyártók Szövetsége honlapjáról:

<http://etp.ciaa.eu>